Beno Hofman over Herepoort en andere stadspoorten 10

In de shuttlebus vanaf Groningen Airport Eelde 15

Alle projecten in kaart 18

GRONINGEN BEREIKBAAR

DE INFORMATIEKRANT VAN GRONINGEN BEREIKBAAR | NR. 09 — NOVEMBER 2016

TON SWANENBERG, PROJECTDIRECTEUR VAN AANPAK RING ZUID (LINKS) EN THOMAS BRAND, DIRECTEUR VAN COMBINATIE HEREPOORT (RECHTS) BIJ HET JULIANAPLEIN. FOTO: SIESE VEENSTRA.

OMBOUW RING ZUID START IN ZOMER 2017

VERDER IN DEZE KRANT:

METAMORFOSE STATION ASSEN 2

DIEPENRING WORDT FIETSVRIENDELIJKER 5

EEN MAAND DE AUTO LATEN STAAN 16

SPECIAAL KATERN OVER ZUIDELIJKE RINGWEG

DE PLANNING VAN DE WERKZAAMHEDEN 8

GRONINGEN SAMEN BEREIKBAAR HOUDEN 9

"GOEDE RELATIE OMGEVING ESSENTIEEL" 12

VOOR WIE LIEVER DE FIETS PAKT 13

DE OMBOUW VAN DE ZUIDELIJKE RINGWEG VAN GRONINGEN START IN DE ZOMER VAN 2017. DAT HEEFT AANNEMER COMBINATIE HEREPOORT BEKENDGEMAAKT. DE WERKZAAMHEDEN WORDEN IN FASES UITGEVOERD. DOOR SLIM TE BOUWEN, DUREN BEPAALDE WERKZAAMHEDEN KORTER DAN GEPLAND. IN HET VOORJAAR VAN 2021 IS DE ZUIDELIJKE RINGWEG KLAAR, ZO IS DE VERWACHTING.

"De ombouw van de zuidelijke ringweg houdt de stad Groningen al enige tijd bezig", vertelt Ton Swanenberg, projectdirecteur van Aanpak Ring Zuid. "Al in 2009 besloten Rijk, provincie en gemeente om de zuidelijke ringweg op de huidige plek aan te passen en deels verdiept aan te leggen. Samen met onder andere omwonenden, bedrijven en scholen hebben we dit uitgewerkt. Het definitieve plan hebben we in 2014 gepresenteerd. In mei 2016 konden we bekendmaken dat de werkzaamheden worden uitgevoerd door een combinatie van twee Duitse en vier noordelijke bedrijven: Combinatie Herepoort."

Volgens Swanenberg breekt nu een nieuwe fase aan. "In de uitwerking van de plannen communiceerden wij vanuit Aanpak Ring Zuid met de omwonenden en de weggebruikers. Nu de uitvoering in zicht komt, gaat Combinatie Herepoort dat steeds meer van ons overnemen."

MINDER HINDER

Combinatie Herepoort gaat er alles aan doen om de hinder voor het verkeer en voor omwonenden te beperken. Thomas Brandt, projectdirecteur van Combinatie Herepoort: "We hebben ons de vraag gesteld hoe we de wegen tijdens de bouw zó kunnen aanleggen dat het verkeer zo weinig mogelijk te maken krijgt met veranderingen in de route. En hoe kunnen we onze werkzaamheden zo slim plannen dat we de duur van de hinder bekorten? We werken nu aan een aanpak die ervoor zorgt dat de bouw van het verdiepte weggedeelte een jaar korter duurt dan gepland. Dat is dus een heel jaar minder hinder voor de omwonenden." Gedurende de werkzaamheden zijn op het gehele tracé voor elke rijrichting twee rijstroken open. Alleen in de zomers van 2018 en 2019 staan korte afsluitingen gepland.

IN GESPREK

Combinatie Herepoort licht haar planning en werkwijze toe op een inloopbijeenkomst in MartiniPlaza. Swanenberg: "We willen nu alvast iedereen vertellen wat er in grote lijnen gaat gebeuren, zodat iedereen weet wat hem of haar te wachten staat. Ook gaan we samen met Combinatie Herepoort met de omgeving in gesprek om de hinder waar mogelijk te beperken."

Het plan voor de ombouw van de zuidelijke ringweg van Groningen is definitief. De Raad van State heeft op 19 oktober 2016 het Tracébesluit onherroepelijk verklaard.

IMPRESSIE VAN HET NIEUWE STATIONSGEBOUW IN ASSEN. AFBEELDING: TEAM A: POWERHOUSE COMPANY & DEZWARTEHOND.

METAMORFOSE STATION ASSEN VOOR MEER EN SNELLERE TREINEN

OOK IN ASSEN WORDT HARD GEWERKT AAN EEN BETERE BEREIKBAARHEID. ZO ONDERGAAN HET STATION EN DE SPOREN EEN METAMORFOSE. DIT MAAKT MEER EN SNELLER TREINVERKEER MET GRONINGEN MOGELIJK. VANWEGE DE WERKZAAMHEDEN MOET HET TREINVERKEER IN ASSEN IN 2017 EEN PAAR KEER WORDEN STILGELEGD.

Treinreizigers vanuit Groningen hebben vast al gemerkt dat er in Assen heel wat gaande is op en rondom het station. Het oude station is afgebroken en er is een tijdelijk station gebouwd. Ook komt er onder de Overcinggellaan een autotunnel, zodat doorgaand verkeer onder het stationsgebied door kan rijden.

GASTVRIJE ENTREE

In 2017 start de bouw van het nieuwe stationsgebouw van Assen. Het gebouw krijgt een opvallende driehoekige luifel, over het spoor tot aan de entree. De luifel is deels transparant, met aan de rand een groen dak dat aansluit op het groen in de omgeving. Onder het nieuwe station komt een fietsenkelder met plek voor 2.600 fietsen. Vóór het station komt een nieuw stationsplein, bovenop de autotunnel, als gastvrije entree van de stad. Het station van Assen is in 2019 gereed.

SPOREN IN ASSEN

In september 2016 zijn ook de werkzaamheden aan de sporen, wissels en perrons in Assen begonnen. Spoorbeheerder ProRail past de bocht in de sporen richting Groningen aan, zodat de treinen hier in de toekomst met een hogere snelheid overheen kunnen rijden. De oude wissels worden vervangen om het geluid te verminderen en het snellere treinverkeer mogelijk te maken. Ook de sporen en perrons worden aangepakt. Onder het station komt een tunnel voor reizigers om het overstappen gemakkelijker te maken.

EXTRA TREINEN ASSEN-GRONINGEN

Vanaf 1 mei 2017 gaan er tijdens de spits elk uur twee extra treinen rijden tussen Assen en Groningen. Daarmee gaat er zes keer per uur een trein van en naar Groningen. Zo hebben reizigers meer alternatieven tijdens de ombouw van de zuidelijke ringweg in de stad. Voor deze extra treinverbinding legt ProRail een nieuw spoor aan, zodat de trein kan keren.

GEEN TREINEN

Als gevolg van de werkzaamheden bij het station in Assen is tijdens de volgende periodes geen treinverkeer mogelijk:

- weekend van 11 en 12 februari 2017;
- periode van 15 april t/m 30 april 2017;
- weekend van 10 en 11 juni 2017.

Tussen Groningen en Hoogeveen rijden dan bussen.

VUURWERK BOVEN DE VERHOOGDE NOORDZEEBRUG. FOTO: WOUTER SMIT.

KNALLENDE AFRONDING MEGAKLUS RING NOORD EN RING OOST

MET VUURWERK EN EEN LICHTSHOW WERD BEGIN OKTOBER EEN PUNT GEZET ACHTER DE WERKZAAMHEDEN AAN DE OOSTELIJKE EN NOORDELIJKE RINGWEG VAN DE STAD GRONINGEN. HET FEEST WERD AANGEBODEN AAN DE OMWONENDEN, OM ZE TE BEDANKEN VOOR HUN GEDULD EN BEGRIP.

In totaal hebben de werkzaamheden ruim vijf jaar geduurd. Alle kruisingen en verkeerslichten op deze ringwegen zijn verdwenen en vervangen door nieuwe op- en afritten, rotondes en viaducten. Verder is de Noordzeebrug verhoogd, het Reitdiepplein verdubbeld en is er veel nieuw groen aangeplant. Aan het slot van het feest werd het stokje doorgegeven aan Ring Zuid. Het feest viel goed in de smaak bij de omwonenden.

BUSSTATION NAAR ZUIDZIJDE HOOFDSTATION GRONINGEN

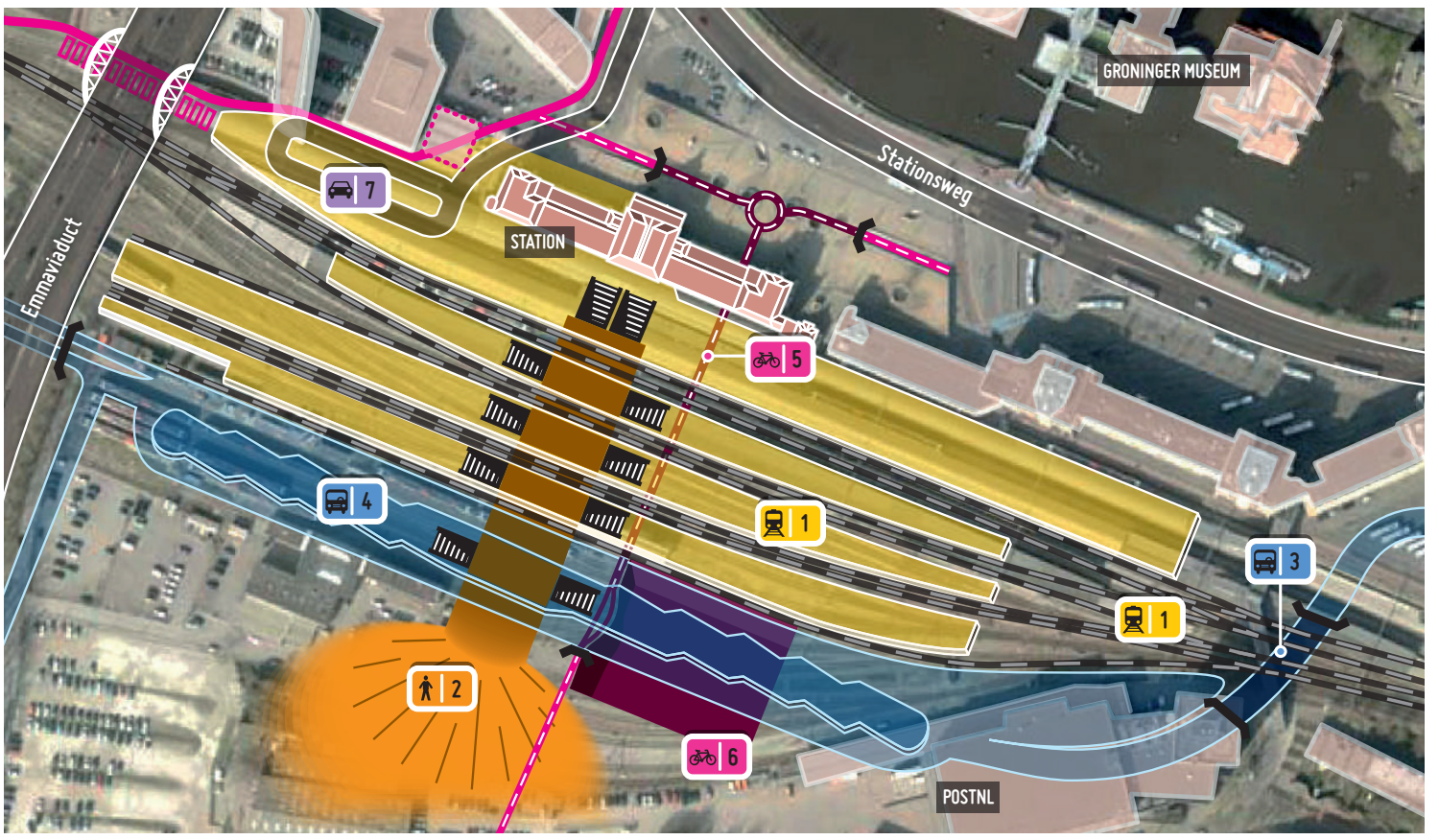

PLATTEGROND VAN HET TOEKOMSTIGE HOOFDSTATION VAN GRONINGEN MET ALS NUMMER 4 HET NIEUWE BUSSTATION. AFBEELDING: GRONINGEN SPOORZONE.

HET COLLEGE VAN B&W VAN GRONINGEN STELT DE GEMEENTERAAD VOOR HET BUSSTATION TE VERPLAATSEN NAAR DE ZUIDZIJDE VAN HET HOOFDSTATION.

Op de huidige plek aan de noordzijde (bij de Stationsweg) is te weinig ruimte om de verwachte groei van het aantal busreizigers op te vangen. Aan de zuidzijde (waar nu de treinen geparkeerd staan) kan zo één gecombineerd OV-knooppunt worden gebouwd waar reizigers makkelijk kunnen overstappen van bus op trein en andersom. Als de gemeenteraad instemt met het voorstel, kan het nieuwe busstation naar verwachting in 2021 in gebruik worden genomen.

Het bestaande busstation aan de noordzijde heeft enkele belangrijke nadelen. Zo is het busstation slecht toegankelijk voor mindervaliden. De bushaltes zijn te klein voor de grote aantallen reizigers en voor de bussen die steeds langer worden. Ook is de verkeerssituatie op de Stationsweg ter hoogte van de Werkmanbrug onoverzichtelijk. De bussen kruisen hier de voetgangers- en fietsersstromen van en naar het centrum. Daardoor ontstaan regelmatig gevaarlijke situaties. Een busstation aan de zuidzijde kent deze nadelen niet.

LANGGEREKT BUSSTATION

Al in 2014 is besloten om aan de zuidzijde van het Hoofdstation zes bushaltes te realiseren. Als de gemeenteraad akkoord gaat met het nieuwe voorstel, wordt het aantal haltes aan de zuidzijde uitgebreid tot een volwaardig busstation. Het is de bedoeling dat het busstation een langgerekte vorm krijgt. Het busstation wordt bereikbaar via de toekomstige reizigerstunnel onder het Hoofdstation door. Dat maakt de overstap van bus op trein en andersom eenvoudiger. Bovendien hoeven de busreizigers de busbaan niet over te steken.

BESLUIT

De gemeenteraad neemt naar verwachting eind november een beslissing.

GRONINGEN SPOORZONE

Om de dienstregeling te verbeteren, gaat het Hoofdstation in Groningen flink op de schop. Het project Groningen Spoorzone bestaat onder meer uit forse aanpassingen aan sporen en perrons. Het opstelterrein aan de zuidkant wordt verplaatst naar de gemeente Haren. **www.groningenbereikbaar.nl/spoorzone**

- 1 MEER SPOREN EN PERRONS;
- 2 EEN VRIJ TOEGANKELIJKE REIZIGERSTUNNEL, VOOR DE RIVIERENBUURT EEN NIEUWE VERBINDING NAAR DE BINNENSTAD;
- 3 EEN KORTE BUSONDERDOORGANG;
- 4 EEN GESTREKT BUSSTATION AAN DE ZUIDZIJDE VAN HET HOOFDSTATION;
- 5 EEN FIETSTUNNEL;
- 6 EEN ONDERGRONDSE FIETSENSTALLING AAN DE ZUIDZIJDE VAN HET HOOFDSTATION;
- 7 EEN TAXISTANDPLAATS EN KISS & RIDE AAN DE WESTKANT VAN HET HOOFDSTATION.

GEMEENTE EN BEWONERS MAKEN PLAN VOOR GROEN BIJ HOOFDSTATION

HOE KAN HET TERREIN VAN DE GRAUWE KANTOORKOLOS VAN POSTNL ACHTER HET HOOFDSTATION WORDEN OMGETOVERD TOT EEN AANTREKKELIJK GROENGEBIED? DIE VRAAG HEEFT DE GEMEENTE GRONINGEN VOORGELEGD AAN DE BEWONERS VAN DE RIVIERENBUURT. SAMEN KOMEN ZE TOT OPVALLENDE OPLOSSINGEN.

"Als wijkbewoners konden wij ons opgeven om mee te denken over een te realiseren parkje achter het Hoofdstation", vertelt Gonda Blaauw uit de Rivierenbuurt. Het gebouw van PostNL en de 'Blauwe Brug' gaan verdwijnen. Op deze plek komt een nieuwe busonderdoorgang. In de omgeving daarvan is ruimte voor groen. "Het moet een plek worden waar buurtbewoners elkaar kunnen ontmoeten, en dat past bij de andere groengebieden in de omgeving, zoals het Zuiderpark, Stadspark en Dinkelpark. Meedenken doen we graag, en nu praten we ook echt serieus mee. Ik vind dat deze kans om er iets heel bijzonders van te maken ook écht moet worden benut. Gelukkig vinden onze gesprekspartners van Groningen Spoorzone dat ook."

SLINGERTOEN

Gonda Blaauw is al jaren bevlogen bezig met tuinieren. Ze onderhoudt een deel van het binnenterrein achter de Driehovenstraat, op een steenworp afstand van de geplande onderdoorgang. Gonda is al met enkele originele suggesties gekomen voor het nieuwe groengebied. "Het heet hier Rivierenbuurt, dus dan mag er ook een slinger komen in het ontwerp. Een stadse variant dus op een Ommelander 'slingertoen'. Wat ons betreft komen er ook bloemen, met als hoofdkleur geel. Die gele bloemen symboliseren dan het Ommeland uit het 'Grönnens Laid'. Oftewel: de 'Golden Raand' rondom Pronkjewail Stad."

"Laten we hier iets maken waar Groningen zich mee onderscheidt als een stad waar mooie, duurzame dingen tot stand komen."

GONDA BLAAUW BIJ HET HOOFDSTATION VAN GRONINGEN. FOTO JEROEN VAN KOOTEN.

START WERKZAAMHEDEN OPSTELTERREIN 'DE VORK' BEGIN NOVEMBER

BIJ HET HOOFDSTATION VAN GRONINGEN BLIJFT DOOR ALLE INGREPEN EN WERKZAAMHEDEN IN DE KOMENDE JAREN TE WEINIG RUIMTE OVER VOOR HET OPSTELTERREIN. DIT TERREIN, WAAR DE TREINEN GESTALD EN SCHOONGEMAAKT WORDEN, WORDT DAAROM VERPLAATST NAAR HAREN.

Het opstelterrein krijgt in Haren een plek in de splitsing tussen de sporen naar Assen en Winschoten: De Vork. Als alles meezit, starten de voorbereidende bouwwerkzaamheden begin november. De voorbereiding bestaat onder andere uit het omleiden van watergangen en het opschonen van sloten, het aanleggen van een bouwweg en het aanvoeren van zand. Wanneer de daadwerkelijke aanleg start, is nog niet bekend, zegt Aldert Baas van ProRail. Nog niet alle grond waarop het terrein wordt gebouwd, is namelijk al in het bezit van ProRail. Het streven is dat het nieuwe opstelterrein in 2019 klaar is. Pas daarna kan begonnen worden met de werkzaamheden bij het Hoofdstation. Op de plek van het huidige opstelterrein komen onder andere twee perrons, een reizigerstunnel, een fietstunnel, een busonderdoorgang en een busstation.

VONDSTEN

Voorafgaand aan alle werkzaamheden is bij 'De Vork' archeologisch onderzoek verricht. Daarbij is een aantal bijzondere vondsten gedaan. De vondsten zijn zelfs zo bijzonder dat ze de geschiedenis van het gebied in een ander daglicht zetten. "Men is er altijd vanuit gegaan dat dit gebied te nat was om te bewonen, maar onderzoekers hebben er nu de restanten van een 2000 jaar oude boerderij gevonden", vertelt Baas. Ook blijkt dat het gebied 5000 jaar geleden al bewoond werd.

GEMEENTE GRONINGEN VRAAGT BUURT IDEEËN VOOR INRICHTING MUNNEKEHOLM, BRUGSTRAAT EN A-STRAAT

WETHOUDER JOOST VAN KEULEN BIJ DE A-BRUG. FOTO JEROEN VAN KOOTEN.

DE MUNNEKEHOLM, BRUGSTRAAT EN A-STRAAT IN DE GRONINGER BINNENSTAD WORDEN VANAF DE ZOMER VAN 2017 BUSVRIJ. HET GEBIED KRIJGT DAARMEE EEN HEEL ANDERE UITSTRALING EN INRICHTING. "HET MOET ECHT EEN AANTREKKELIJK GEBIED WORDEN, WAAR BELEVING CENTRAAL STAAT EN BEZOEKERS GRAAG VERBLIJVEN", STELT WETHOUDER JOOST VAN KEULEN. GROOTSTE VERSCHIL MET NU: DE VOETGANGERS EN DE FIETSERS KRIJGEN IN DE TOEKOMST ALLE RUIMTE IN DIT GEBIED.

Bij het maken van het eerste ontwerp voor een nieuwe inrichting van dit deel van de stad, gaat de gemeente op een bijzondere manier te werk. Onder de noemer 'Place Game' heeft de gemeente aan ondernemers en omwonenden gevraagd mee te denken. "We willen graag van hen weten hoe zij denken dat ze deze straten in de toekomst gaan gebruiken. Vervolgens maken we gezamenlijk een ontwerp van deze straten. Dit alles met als doel dit gebied aantrekkelijker, toegankelijker en gezelliger te maken", vat gemeentelijk projectleider Herman Lubbers samen.

DE STRAAT OP

Omwonenden en ondernemers zijn daarom onlangs op uitnodiging van de gemeente in groepjes de straat op geweest. Tijdens hun rondgang hebben ze genoteerd wat ze graag veranderd zouden willen zien. "Denk daarbij aan terrasjes bij de Der Aa-kerk of bij de Kleine der A, bredere trottoirs, bankjes, groen en plekken voor laden en lossen. Ook over zaken als sociale veiligheid en het wegprofiel, waarbij het asfalt plaatsmaakt voor gele steentjes, hebben de deelnemers nagedacht."

Het is de bedoeling dat de verschillende betrokken partijen ook onderling het gesprek aangaan. "Je kunt je voorstellen dat een winkelier heel andere wensen heeft dan een horecaondernemer of omwonende. Al die partijen willen op verschillende manieren van het gebied gebruik maken. De een heeft misschien een voorkeur voor fietsenstallingen en de ander bijvoorbeeld voor extra terrasruimte. Juist door de betrokkenen met elkaar in gesprek te laten gaan, zorg je ervoor dat al die belangen bij elkaar komen en dat ze elkaar vinden in hun ideeën. De gemeente is hierin een partner, maar uiteindelijk is het de gebruiker die bepaalt of een plek een succes wordt", aldus Lubbers.

OOK ZELF DOEN

Wethouder Joost van Keulen verwacht daar wel iets voor terug: "We vragen de ondernemers en omwonenden ook wat zij zelf willen doen voor hun perfecte verblijfslocatie. Stel, een winkelier wil graag extra ruimte voor zijn deur. We willen dan graag horen hoe hij of zij die ruimte dan wil benutten. Is het puur uitbreiding van het eigen verkoopoppervlak of wil deze winkelier juist iets voor de omgeving doen?"

De ideeën en gebruikswensen van de buurtbewoners en ondernemers worden verwerkt in impressies. "Meteen al in het eerste ontwerp worden de suggesties van de direct betrokkenen meegenomen", zegt Lubbers. "Op die manier proberen we het gebied zo in te richten dat het aansluit bij hun wensen."

LET'S GRO

De eerste impressies van de toekomstige Munnekeholm, Brugstraat en A-Straat worden getoond op het festival Let's Gro, dat van 9 tot en met 12 november in de stad Groningen wordt gehouden. Ook Stadjers die niet in deze straten wonen of werken, maar er bijvoorbeeld wel dagelijks langskomen, zijn uitgenodigd dan hun mening te komen geven. Deze inbreng leidt tot een aangepast ontwerp dat in februari of maart 2017 aan de gemeenteraad wordt voorgelegd. Het is de bedoeling dat het definitieve ontwerp na de zomer van volgend jaar uitgevoerd wordt.

BEREIKBAARHEID EN MOBILITEIT OP LET'S GRO

LET'S GRO IS EEN 'INSPIRATIEFESTIVAL', DAT VAN 9 TOT EN MET 12 NOVEMBER IN DE STAD GRONINGEN WORDT GEHOUDEN. CENTRAAL STAAT DE TOEKOMST VAN DE STAD. DAARBIJ IS OOK AANDACHT VOOR DE THEMA'S MOBILITEIT, VERKEER EN BEREIKBAARHEID.

Het Let's Gro-pand op de hoek van de Grote Markt en Poelestraat wordt gedurende het festival ingericht als Stadscafé. Daar wordt niet alleen gesproken over het Groningen van morgen, maar ook over de 'straat van morgen'. Hoe ziet de stadjer zijn straat? Ook gaat het daarbij over parkeermogelijkheden, speelruimtes en de route naar de stad. Alle suggesties en ideeën gebruikt de gemeente bij het opstellen van haar nieuwe parkeervisie.

Daar blijft het niet bij. Donderdag viert de Fietsersbond Groningen zijn 40-jarig jubileum. Tijdens de jubileumborrel kunnen bezoekers onder andere laten weten hoe zij denken Groningen nog veiliger te kunnen maken voor fietsers. Vrijdagochtend organiseert Let's Gro in samenwerking met de Rijksdienst voor het Wegverkeer een themasessie over toekomstige mobiliteit. Kan Noord-Nederland bijvoorbeeld een testregio worden voor zelfrijdende auto's? Vrijdagavond wordt afgesloten met een twee uur durende show, gepresenteerd door Bram Douwes, waarin alle typen vervoer (vliegtuig, auto en natuurlijk de fiets) nog eens voorbijkomen.

Voor meer informatie:
www.letsgro.nl

LET'S GRO

DIEPENRING FIETSVRIENDELIJKER NA OPKNAPBEURT

IMPRESSIE VAN DE NIEUWE INRICHTING VAN DE DIEPENRING, HIER OP DE TURFSINGEL. AFBEELDING: GEMEENTE GRONINGEN.

DE DIEPENRING IN DE STAD GRONINGEN GAAT DE KOMENDE MAANDEN OP DE SCHOP. IN PLAATS VAN TWEE RIJSTROKEN, KOMT ER ÉÉN RIJSTROOK MET DAARNAAST EEN BREDE FIETSSTROOK MET OPVALLEND, ROOD ASFALT. DE DIEPENRING WORDT DAARMEE EEN STUK FIETSVRIENDELIJKER. WAAR MOGELIJK WORDEN OOK DE TROTTOIRS BREDER GEMAAKT.

De aanpak van de Diepenring begint met groot onderhoud, waarbij de weg de nieuwe inrichting krijgt. Het aantal parkeerplaatsen blijft ongeveer gelijk. Gelijktijdig vervangt de gemeente de huisaansluitingen op het riool. Het hoofdriool zelf is al eerder vernieuwd. Daarvoor hoefde de straat niet te worden opengebroken.

De werkzaamheden gaan in november van dit jaar van start. Deze snelle start voorkomt overlap met de werkzaamheden aan de zuidelijke ringweg in de tweede helft van 2017. Het verkeer kan zo goed blijven doorstromen.

TWEE GEDEELTES

Op de Diepenring worden twee gedeeltes onder handen genomen. Eerst wordt de binnenzijde van de Diepenring tussen de Ebbingebrug en het Kattendiep aangepakt. Deze werkzaamheden zijn naar verwachting in april 2017 klaar. Aansluitend is de buitenzijde van het deel tussen de Steentilbrug en de Noorderhaven aan de beurt. Het gedeelte bij de Noorderhaven is al bijna klaar. Hier moet alleen nog het fietspad van rood asfalt worden voorzien. In november 2017 moet het gedeelte tussen de Steentilbrug en de Noorderhaven opnieuw ingericht zijn.

VAN BRUG TOT BRUG

Tijdens de werkzaamheden wordt het verkeer van tijd tot tijd op verschillende plekken omgeleid. Het werk is van brug tot brug, waarbij de wegvakken tussen de bruggen telkens een aantal weken zijn afgezet. Borden geven de omleidingsroutes aan.

VERVOLG

Op een later moment wordt ook het wegvak tussen de Vissersbrug en de Ebbingebrug aangepakt. Deze werkzaamheden gaan mee in de verdere ontwikkeling van het A-Kwartier, die gepland staat voor 2018. Nog weer later – wanneer is nog niet bekend – worden ook de kades langs het water opnieuw ingericht. Dit gebeurt in samenhang met de Watervisie en de nieuwe Parkeernota, die eind 2017 aan de gemeenteraad wordt voorgelegd. In het verlengde van het Gedempte Kattendiep komt een nieuwe brug. Nog dit jaar begint de gemeente met het ontwerp hiervan.

NIEUWE INRICHTING WESTERHAVEN DOOR KOMST BUSHALTE CENTRUM-WEST

DE OMGEVING VAN DE WESTERHAVEN IN DE STAD GRONINGEN WORDT IN HET VOORJAAR VAN 2017 OPNIEUW INGERICHT. DAT IS NODIG OMDAT OP DE KOP VAN DE WESTERHAVEN EEN NIEUWE BUSHALTE KOMT: CENTRUMHALTE WEST. DE STADSLIJNEN 6, 9 EN 8 RIJDEN STRAKS VIA DEZE HALTE. OOK ENKELE STREEKLIJNEN DOEN DE NIEUWE BUSHALTE AAN.

Vanaf de zomer van 2017 rijden de bussen vanaf het Hoofdstation langs het Zuiderdiep, de Emmasingel en de Eeldersingel naar het nieuwe busstation. De bussen hoeven dan niet meer over de Munnekeholm, de Brugstraat en de A-straat te rijden. In deze straten krijgen voetgangers en fietsers veel meer ruimte. Vanaf de nieuwe bushalte kunnen de reizigers de westzijde van de binnenstad binnenwandelen. Voor reizigers die niet lopend naar het stadshart kunnen, wordt vanaf Centrumhalte West alternatief vervoer ingezet. Er komt een proef met elektrische minibusjes en 'snap-cabs', kleine overdekte karretjes. Na afloop van de proef bekijkt de gemeente welk vervoersmiddel het meest geschikt is.

BUSHALTE

Centrumhalte West wordt een langgerekte bushalte op de Hoendiepskade/A-weg, die in het midden van de weg komt te liggen. Aan weerszijden komt een gezamenlijke rijbaan voor auto's en fietsers. Extra aandacht is er voor voetgangers, zegt gemeentelijk projectleider Herman Lubbers. "We gaan verschillende maatregelen nemen om het gebied zo veilig mogelijk te maken voor voetgangers. Daarbij gaat het onder andere om meerdere, opvallende oversteekplaatsen. De maximumsnelheid voor bussen en auto's in dit gebied wordt 30 kilometer per uur."

WESTERHAVEN

De Westerhaven wordt een busbaan, met daarnaast een smallere strook voor auto's en fietsers. De rijrichting wordt omgedraaid. "Auto's kunnen straks alleen nog van noord naar zuid over de Westerhaven rijden", verduidelijkt Lubbers. Deze aanpassingen hebben ook gevolgen voor de gebruikers van parkeergarage Westerhaven. Deze wordt bereikbaar vanaf de Hoendiepskade en de Westerkade. Automobilisten uit zuidelijke richting, bijvoorbeeld vanaf de Paterswoldseweg, moeten eerst een lus maken via de Eendrachtskade en de Hoendiepskade. Volgens Lubbers is deze keuze met het oog op de toekomst gemaakt.

"Na de ombouw van de zuidelijke ringweg rijdt het verkeer vanaf het Julianaplein, via de westelijke ringweg en daarna het Hoendiep de westelijke binnenstad in. Automobilisten komen dan aan de goede kant van de Westerhaven uit."

DE TOEKOMSTIGE CENTRUMHALTE WEST OP DE HOENDIEPSKADE/A-WEG, GEZIEN VANUIT HET WESTEN. RECHTS IS HET WINKELCENTRUM WESTERHAVEN ZICHTBAAR. IMPRESSIE: GEMEENTE GRONINGEN.

NIEUWE EINDHALTE Q-LINK 4 IN RODEN VERKORT REISTIJD NAAR GRONINGEN

DE KRUISING VAN DE RODERWEG EN DE KASTELENLAAN IN RODEN WORDT IN HET VOORJAAR VAN 2017 OMGEBOUWD TOT ROTONDE. FOTO: JEROEN VAN KOOTEN.

HOE KAN HET OPENBAAR VERVOER VAN LEEK EN RODEN NAAR GRONINGEN NOG AANTREKKELIJKER WORDEN? ONDER ANDERE DOOR DE REISTIJD TE VERKORTEN. IN RODEN WORDT DAAROM DE BUSROUTE VAN Q-LINK 4 INGEKORT. ER KOMT EEN NIEUWE EINDHALTE AAN DE KASTELENLAAN.

De bus moet een nog beter alternatief worden voor mensen die in Leek en Roden wonen en in de stad Groningen werken. Met die gedachte hebben de gemeenten Noordenveld en Leek en de provincies Groningen en Drenthe onderzocht welke verbeteringen mogelijk zijn. Deze verbeteringen moeten leiden tot snellere routes (minder reistijd), betrouwbaarder reistijden (minder kans op vertragingen), meer comfort en betere bushaltes.

TIJDWINST

In overleg met bewoners is gekozen voor een nieuwe eindhalte van Q-linklijn 4 aan de Kastelenlaan in Roden. De busroute door het dorp wordt daardoor korter. Ook gaat de bus bij minder haltes stoppen. Dat heeft als voordeel dat de bus sneller in Groningen is. Nu duurt de rit naar het Hoofdstation in Groningen nog 32 minuten, straks is dat 27 minuten. Keerzijde is dat sommige Rodenaren verder moeten reizen naar de bushalte. Daarom komen bij de nieuwe eindhalte extra fietsparkeerplaatsen. Om het keren voor de bus makkelijker te maken, wordt de kruising van de Kastelenlaan met de Roderweg omgebouwd tot een rotonde. De eindhalte van de bus komt hier vlakbij. De rotonde is ook beter voor de doorstroming van het overige verkeer en voor de verkeersveiligheid.

PLANNING

De planning is dat in het voorjaar van 2017 de schop de grond in gaat. Rond de zomer is de nieuwe eindhalte klaar. Vanaf dan gaat de bus de kortere route rijden. Tijdens de werkzaamheden volgt de bus een andere route.

FORENSEN MAKEN KENNIS MET BUS EN TREIN

FORENSEN KUNNEN REIZEN MET HET OPENBAAR VERVOER DRIE WEKEN GRATIS UITPROBEREN. FOTO: OV-BUREAU GRONINGEN DRENTHE.

GRONINGEN BEREIKBAAR WIL HET KOMENDE JAAR FORENSEN KENNIS LATEN MAKEN MET HET OPENBAAR VERVOER. HET GAAT VOORAL OM WERKNEMERS VAN BEDRIJVEN IN DE STAD DIE TOT NU TOE VANUIT DE REGIO MET DE AUTO NAAR HUN WERK GAAN. ZE MOGEN DRIE WEKEN GRATIS MET HET OPENBAAR VERVOER REIZEN EN KRIJGEN DAARNA EEN AANBOD VOOR EEN REISABONNEMENT.

Vanwege de wegwerkzaamheden die de komende jaren in en rond de stad Groningen op stapel staan, spant Groningen Bereikbaar zich in om de drukte in de spits te verminderen. Het valt echter niet mee om verstokte automobilisten te bewegen om de bus te pakken, legt Hans Vooges van Groningen Bereikbaar uit. "Veel automobilisten hebben een bepaald beeld bij het openbaar vervoer. Ze denken dat het minder flexibel is, dat je lang moet wachten, dat het altijd druk is, enzovoorts. Wie het probeert, merkt dat het erg meevalt: bussen en treinen zijn snel en rijden vaak. Maar zolang je in de auto blijft zitten, kom je daar niet achter."

OV-PROBEERKAART

Het nieuwste initiatief van Groningen Bereikbaar is daarom de OV-probeerkaart. "De actie is in eerste instantie bedoeld voor werknemers van onze partnerbedrijven. Dat zijn grote werkgevers in de stad. Maar de OV-probeerkaart staat ook open voor andere bedrijven. Wanneer iemand zich aanmeldt, gaan we bekijken of voor deze persoon het openbaar vervoer een goed alternatief is. Is dat het geval, dan krijgt hij of zij een ov-chipkaart die drie weken geldig is. We geven er ook een persoonlijk reisadvies bij. De deelnemers moeten er wel mee akkoord gaan dat we hun reisbewegingen volgen. Ze mogen de kaart alleen gebruiken voor woon-werkverkeer. Het is niet de bedoeling dat ze er een weekendje mee naar Amsterdam gaan." Na die drie weken krijgen de deelnemers de vraag hoe het bevallen is. Als ze positief zijn, krijgen ze op basis van hun reisgedrag advies over een reisabonnement.

START

Het project start half december, tegelijk met het invoeren van de nieuwe dienstregeling voor treinen en bussen. Groningen Bereikbaar werkt voor deze actie samen met OV-bureau Groningen Drenthe en Arriva.

Wie interesse heeft in de OV-probeerkaart, kan zijn werkgever vragen contact op te nemen met Groningen Bereikbaar.

ZUIDELIJKE RINGWEG

SPECIAAL KATERN OVER ZUIDELIJKE RINGWEG GRONINGEN — NOVEMBER 2016

HET TOEKOMSTIGE JULIANAPLEIN, GEZIEN VANAF HET ZUIDEN (DE A28). DEZE IMPRESSIE WORDT LATER NOG IN DETAIL UITGEWERKT. AFBEELDING: COMBINATIE HEREPOORT.

THOMAS BRANDT, PROJECTDIRECTEUR COMBINATIE HEREPOORT:

"OVERLAST IS ONVERMIJDELIJK, MAAR WEL TE BEPERKEN"

"NATUURLIJK HEEFT DE OMBOUW VAN DE ZUIDELIJKE RINGWEG IMPACT OP HET LEVEN IN DE STAD. MAAR WE HEBBEN GOED NAGEDACHT OVER HOE WE DIE IMPACT ZO KLEIN MOGELIJK KUNNEN HOUDEN." DAT ZEGT THOMAS BRANDT, PROJECTDIRECTEUR VAN COMBINATIE HEREPOORT.

Combinatie Herepoort kwam in mei 2016 als winnaar van de aanbesteding uit de bus. Dit consortium van twee Duitse en vier noordelijke bedrijven leverde een plan in met veel maatregelen om de overlast voor het verkeer en de omwonenden terug te dringen. Brandt: "De zuidelijke ringweg is de belangrijkste verkeersader van het Noorden, dus overlast voor het verkeer en voor omwonenden is niet te vermijden. Wel te beperken."

SNELLER

Combinatie Herepoort begint in de zomer van 2017 met de werkzaamheden op de ringweg. "Onze belangrijkste troef om de overlast te beperken, is dat we de duur van de werkzaamheden hebben ingekort", vertelt Brandt. "Zo bouwen we het verdiepte deel van de ringweg, tussen de Hereweg en het Oude Winschoterdiep, een jaar sneller dan het projectbureau Aanpak Ring Zuid heeft berekend. Dat is zowel een voordeel voor de weggebruiker als voor de omwonenden. Een voordeel voor de weggebruikers is ook dat we niet telkens de verkeerssituatie aanpassen. Bijvoorbeeld bij het Julianaplein. Er komt een 'tijdelijk plein' dat drie jaar ongewijzigd blijft. Zo hoeft het verkeer niet steeds te wennen aan een nieuwe situatie, met alle gevaren van dien."

LIEVER NIET HEIEN

Omwonenden van de zuidelijke ringweg krijgen te maken met serieuze overlast. Combinatie Herepoort heeft ook goed nagedacht hoe deze overlast verder kan worden teruggedrongen. "We gaan in dichtbevolkte gebieden, vlak bij huizen, scholen en bedrijven, geen palen in de grond heien. Dat zorgt voor te veel lawaai en trillingen. In plaats daarvan maken we gebruik van schroefpalen. Ook bij het plaatsen van damwanden proberen we heien te voorkomen. Maar of dat altijd lukt, is ook afhankelijk van de ondergrond. Als we op een bepaalde plek toch moeten heien, zullen we de omwonenden tijdig informeren. Ook plaatsen we tijdelijke geluidsschermen bij de werkzaamheden. We zorgen voor bouwplaatsen die opgeruimd, schoon en veilig zijn, zodat ze geen lelijke plekken in de stad vormen. En we denken na over een systeem om het bouwverkeer te beperken."

SPELING

Een snelle planning is goed nieuws voor iedereen in en om de stad, maar is de planning wel realistisch? "Er zit nog enige speling in. De belangrijkste vraag is of we op tijd kunnen starten. We stellen nu een definitief ontwerp op en we moeten nog meer dan honderd vergunningen aanvragen. Dat is voor mij een grotere zorg dan de doorlooptijd. Een stuk ringweg verdiept aanleggen, dat is voor ons niet nieuw. Toch benaderen wij de opgave met veel respect en letten we goed op de risico's. Er blijft altijd een beetje onzekerheid over de ondergrond. Ook moeten we op sommige plekken in het water werken. Fouten kunnen snel ingrijpende gevolgen hebben. Omdat we niet voor verrassingen willen komen te staan, doen we nu bodemonderzoeken en pompproeven. Als we op tijd kunnen starten, heb ik er alle vertrouwen in dat de zuidelijke ringweg in het voorjaar van 2021 klaar is."

WERKZAAMHEDEN VOOR DE ZOMER

Voor de zomer van 2017 voert Combinatie Herepoort al enkele werkzaamheden uit waar het verkeer op de ringweg geen hinder van ondervindt. Begin 2017 wordt gestart met het aanleggen van een busop- en afrit bij P+R Hoogkerk. Ook begin 2017 gaat de bouw van de Helperzoomtunnel van start. Deze vervangt de spoorwegovergang bij de Esperantostraat, die om veiligheidsredenen moet sluiten. Voor de bouw van het verdiepte weggedeelte en de bouw van de Helperzoomtunnel zullen in 2017 en 2018 een aantal perioden geen treinen rijden tussen Assen en Groningen en tussen Hoogezand en Groningen. De Helperzoomtunnel gaat naar verwachting half 2018 open voor verkeer.

THOMAS BRANDT (MIDDEN) EN ENKELE LEDEN VAN ZIJN TEAM. FOTO: JEROEN VAN KOOTEN.

DE PLANNING VAN DE WERKZAAMHEDEN

NA DE BOUWVAK VAN 2017 START DE OMBOUW VAN DE ZUIDELIJKE RINGWEG, DIE EEN KLEINE VIER JAAR GAAT DUREN. IN DEZE PERIODE MOETEN ER ALLERLEI NIEUWE WEGEN EN VIADUCTEN WORDEN GEBOUWD. HET IS EEN ENORME KLUS, OVER EEN GEBIED VAN BIJNA 12 KILOMETER. HOE GAAT COMBINATIE HEREPOORT DAT AANPAKKEN? WAT IS DE PLANNING? EN HOE ZORGT DE AANNEMERSCOMBINATIE ERVOOR DAT HET VERKEER ZO GOED MOGELIJK BLIJFT RIJDEN?

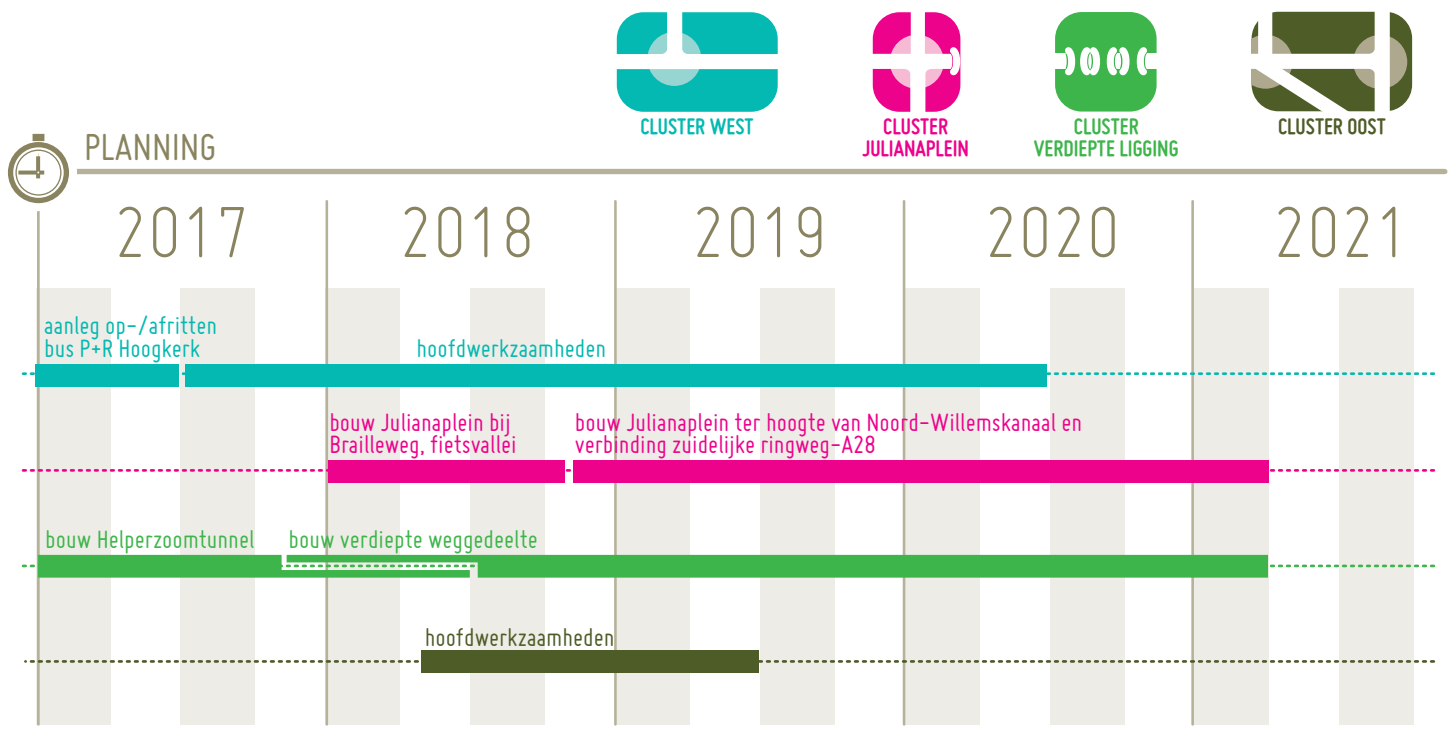

Combinatie Herepoort streeft ernaar om de verkeerssituatie waar mogelijk al tijdens de uitvoering te verbeteren. Een belangrijk uitgangspunt is het beperken van het aantal veranderingen in de verkeerssituatie. Weggebruikers hoeven dan niet steeds te wennen. Dit bevordert de veiligheid en de doorstroming. Verder zijn de periodes met de ergste hinder zo kort mogelijk gehouden. Liever een korte afsluiting in het weekend dan langdurige omleidingsroutes. Ook wordt het bouwverkeer beperkt, onder andere door grond te hergebruiken in plaats van af te voeren. Tot slot wil Combinatie Herepoort dat het fietsnetwerk tijdens de werkzaamheden zo goed mogelijk blijft functioneren.

Combinatie Herepoort onderscheidt vier clusters: West, Julianaplein, Verdiepte ligging en Oost. Het zwaartepunt van de werkzaamheden ligt in 2018 en 2019. Dan zijn er in alle clusters werkzaamheden gaande. De werkzaamheden worden goed op elkaar afgestemd, zodat het verkeer niet vastloopt.

CLUSTER WEST

Vanaf het najaar van 2017 wordt de A7 ten westen van het Vrijheidsplein aangepakt. Dit gaat in twee fases: eerst de noordzijde, dan de zuidzijde. Het verkeer rijdt dan over smallere rijstroken aan de andere kant. Het verkeer van de westelijke ringweg richting het Julianaplein wordt omgeleid via een tijdelijke lus nabij de aansluiting Laan Corpus den Hoorn en een nieuwe oprit van de zuidelijke ringweg. Hiermee wordt ruimte vrijgespeeld voor de bouw van het Vrijheidsplein. Deze situatie begint in het voorjaar van 2018 en duurt tot de zomer van 2020. Het verkeer op de westelijke ringweg rijdt in die periode over versmalde rijstroken. Rond de zomer van 2020 zijn de werkzaamheden in dit cluster klaar.

CLUSTER JULIANAPLEIN

De bouw van het nieuwe Julianaplein verloopt in fases. In 2018 komt er een tijdelijke omleiding langs de oostkant van het huidige viaduct van de A28 over de Brailleweg. Hierdoor kan dit viaduct in één keer omgebouwd worden. Na driekwart jaar vervalt deze tijdelijke weg en rijdt het verkeer weer over de definitieve A28. Vanaf het voorjaar van 2019 tot half 2020 maakt het verkeer gebruik van een tijdelijk kruispunt aan de zuidoostkant van het huidige Julianaplein. Op dit tijdelijke kruispunt komen net als nu verkeerslichten. De capaciteit van dit kruispunt is minstens zo groot als het huidige Julianaplein. Gedurende deze periode wordt het nieuwe Julianaplein gebouwd. Vanaf de zomer van 2020 kan het verkeer voor het eerst via het nieuwe Julianaplein rijden. In het voorjaar van 2021 is het vernieuwde Julianaplein volledig open voor verkeer.

CLUSTER VERDIEPTE LIGGING

Tussen de Hereweg en het Oude Winschoterdiep wordt de zuidelijke ringweg verdiept aangelegd. Om de bouw van dit verdiepte weggedeelte mogelijk te maken, is ruimte nodig. Daarom wordt de noordbaan van de zuidelijke ringweg ter hoogte van het verdiepte weggedeelte in het najaar van 2017 uitgebouwd tot een tijdelijke weg. Daarbij wordt gebruik gemaakt van de huidige taluds en de oprit bij de Oosterpoort, die komt te vervallen. De tijdelijke weg krijgt in beide richtingen twee versmalde rijstroken. Zodra de tijdelijke weg in gebruik is (eind 2017), wordt de zuidbaan van de zuidelijke ringweg afgebroken. Hier bouwt Combinatie Herepoort het verdiepte weggedeelte in één keer. Begin 2021 wordt het verdiepte weggedeelte in gebruik genomen.

CLUSTER OOST

In cluster Oost wordt eerst de aansluiting bij Westerbroek aangepakt. Daardoor kan de Europaweg (de 'oude A7') als omleidingsroute worden ingezet. In het voorjaar van 2018 beginnen de werkzaamheden bij het Europaplein. In de zomers van 2018 en 2019 wordt de zuidelijke ringweg ter hoogte van de Euvelgunnerbrug zes weken gestremd. In 2018 alleen de noordbaan, in 2019 beide banen. Het verkeer wordt dan omgeleid via de Europaweg. Daarna zijn de werkzaamheden in dit cluster zo goed als afgerond.

DE VERKEERSSITUATIE BEGIN 2018 (KAART 1), EIND 2018 (KAART 2), 2019 (KAART 3) EN EIND 2020 (KAART 4).

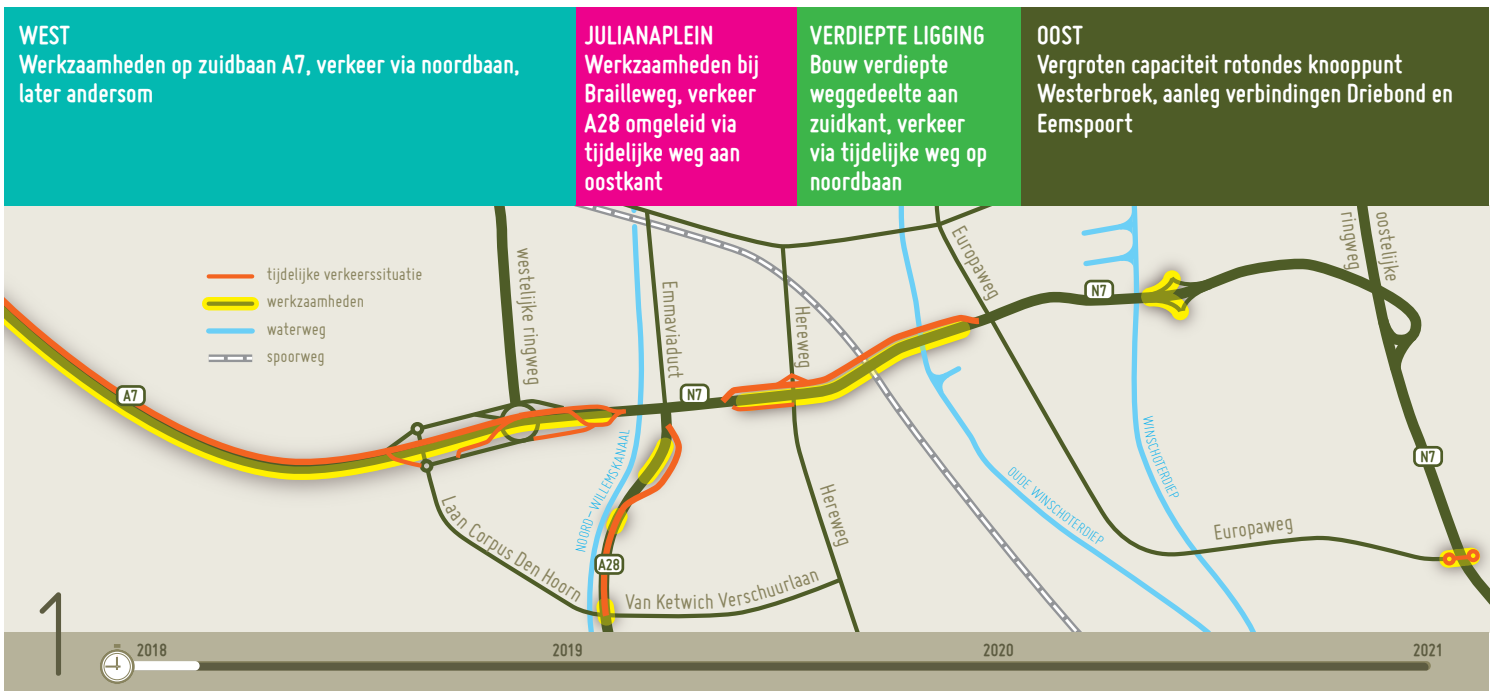

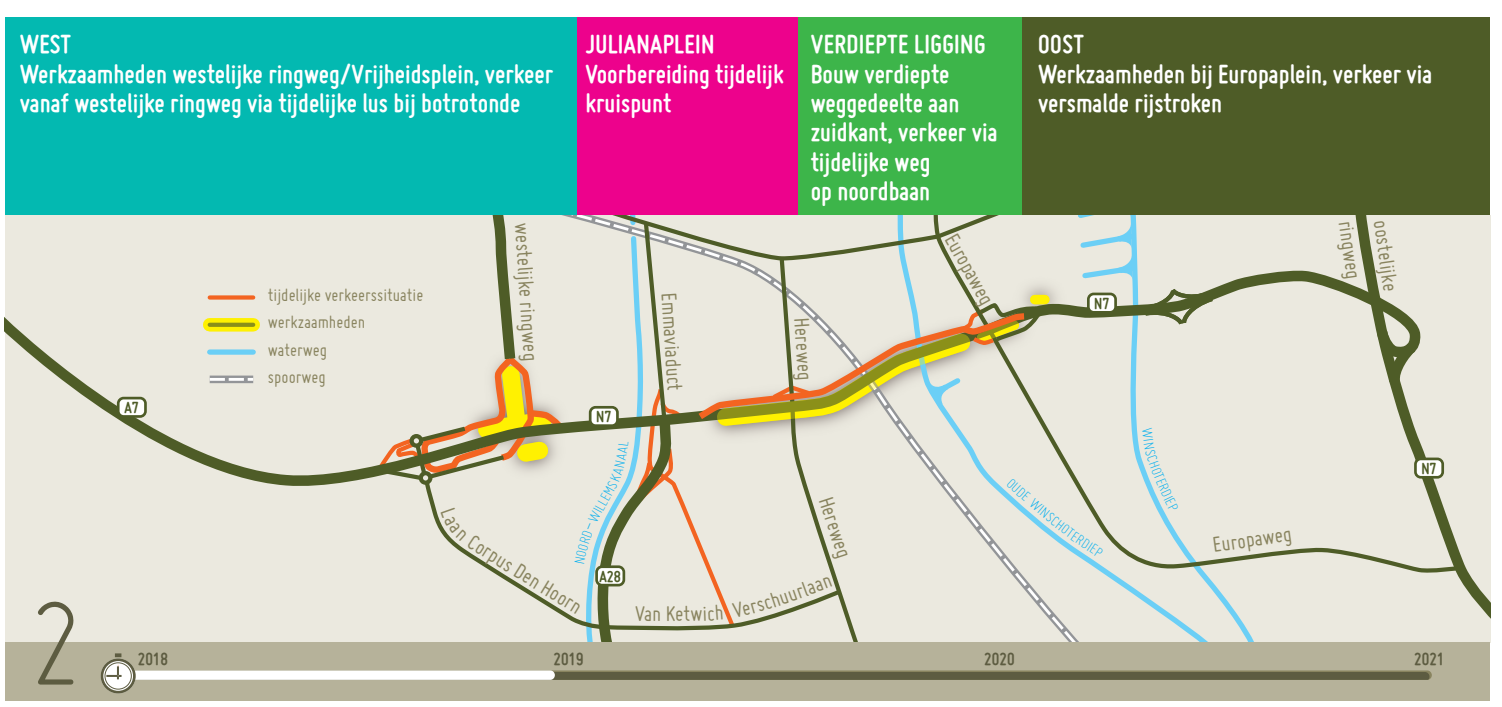

DE OPGAVE: GRONINGEN SAMEN BEREIKBAAR HOUDEN

DE ZUIDELIJKE RINGWEG IS DE BELANGRIJKSTE VERKEERSADER VAN DE STAD GRONINGEN. FOTO: GRONINGEN BEREIKBAAR.

DE KOMENDE JAREN ZIJN ER ONGEKEND VEEL WERKZAAMHEDEN AAN WEGEN EN SPOOR IN GRONINGEN. NIET ALLEEN DE OMBOUW VAN DE ZUIDELIJKE RINGWEG, MAAR OOK AANPASSINGEN VAN SPOREN EN PERRONS EN DE HERINRICHTING VAN HET STATIONSGEBIED. DE OPGAVE VOOR DE STAD: SAMEN ERVOOR ZORGEN DAT GRONINGEN BEREIKBAAR BLIJFT.

Op een gemiddelde werkdag rijden er zo'n 80.000 tot 100.000 auto's over de zuidelijke ringweg. Maar die aantallen zijn niet netjes over de dag verspreid. In de ochtend- en avondspits is het veel drukker dan op andere momenten van de dag. Bij de ombouw van de zuidelijke ringweg is dat van groot belang. Buiten de spitsuren heeft de ringweg, zelfs wanneer er gewerkt wordt, voldoende capaciteit om regelmatige opstoppingen te voorkomen. De spits is een heel ander verhaal.

SLIM PLANNEN

Een mix aan maatregelen moet ervoor zorgen dat Groningen in de spits niet vastloopt. Daar is al een begin mee gemaakt, door slim te plannen. In de afgelopen jaren zijn al allerlei werkzaamheden aan wegen in en om de stad uitgevoerd. Op de oostelijke en de noordelijke ringweg bijvoorbeeld is de doorstroming enorm verbeterd door de kruispunten met verkeerslichten weg te halen. Daardoor kunnen deze wegen tijdens de ombouw van de zuidelijke ringweg als omleidingsroute dienen. Ook is er groot onderhoud aan deze wegen gepleegd, zodat ze komende jaren continu beschikbaar zijn. Verder is de Sontbrug gebouwd als snelle verbinding tussen de oostelijke ringweg en de binnenstad-oost. Ook kunnen bussen nu sneller van P+R Hoogkerk naar het station. Groningen Bereikbaar zorgt voor de afstemming van alle projecten aan weg en spoor.

SLIM BOUWEN

Ook slim bouwen zorgt voor minder verkeershinder. Combinatie Herepoort heeft een aanpak bedacht waardoor het verkeer lange tijd met dezelfde verkeerssituatie te maken heeft. Minder verandering leidt tot meer verkeersveiligheid. Door tijdelijke wegen aan te leggen, ontstaat ruimte om de nieuwe viaducten, bruggen en de verdiepte ligging zo te bouwen dat verkeer er zo min mogelijk last van heeft.

ANDERS REIZEN

Slim plannen en slim bouwen is niet genoeg. Vooral in de spits moet het aantal auto's worden beperkt. Groningen Bereikbaar doet daarom een appèl op forensen om met de trein, de bus of de (elektrische) fiets te reizen. Wat ook kan: de auto buiten de stad parkeren op een P+R en dan verder reizen met een snelle bus of de fiets. Groningen Bereikbaar werkt samen met het bedrijfsleven om het anders reizen bij de medewerkers te stimuleren.

ACTUELE VERKEERSSITUATIE

Verder zorgt Groningen Bereikbaar ervoor dat de verkeersdeelnemers goed op de hoogte zijn van de actuele verkeerssituatie in en rond de stad. Wie naar de stad Groningen reist, kan van tevoren of onderweg de Slimme Kaart op de website www.groningenbereikbaar.nl raadplegen. De afgelopen jaren is geïnvesteerd in techniek langs de weg om het verkeer te informeren, te verleiden om andere routes te nemen of te verdelen over het wegennet. Groningen Bereikbaar stelt actuele verkeersinformatie beschikbaar aan de leveranciers van navigatieapparatuur.

GEZAMENLIJKE INZET

De komende jaren blijven inspanningen nodig om de stad bereikbaar te houden. Dat vraagt om een gezamenlijke inzet van overheid, onderwijs, bedrijfsleven en natuurlijk ook de weggebruikers.

Weten waar aan de weg wordt gewerkt? Kijk op www.groningenbereikbaar.nl voor actuele werkzaamheden of volg ons op Twitter. @GronBereikbaar

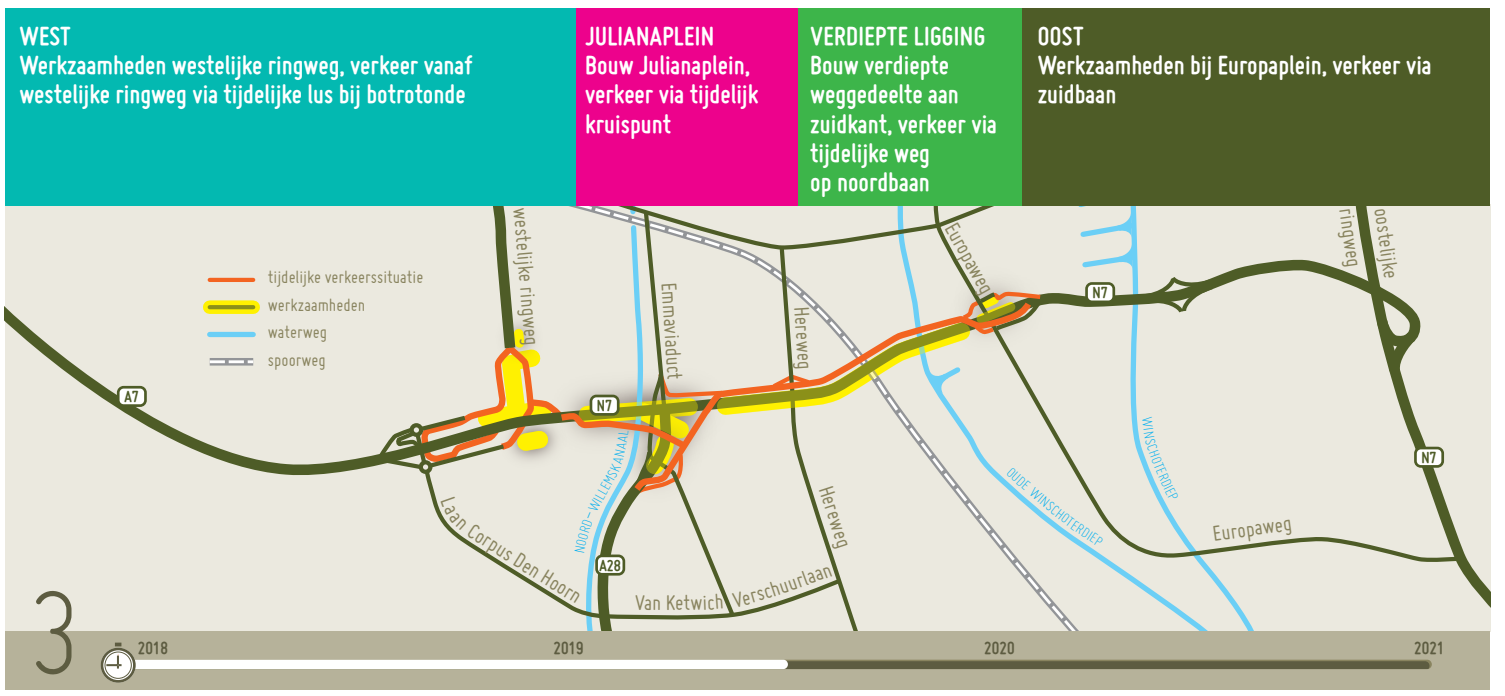

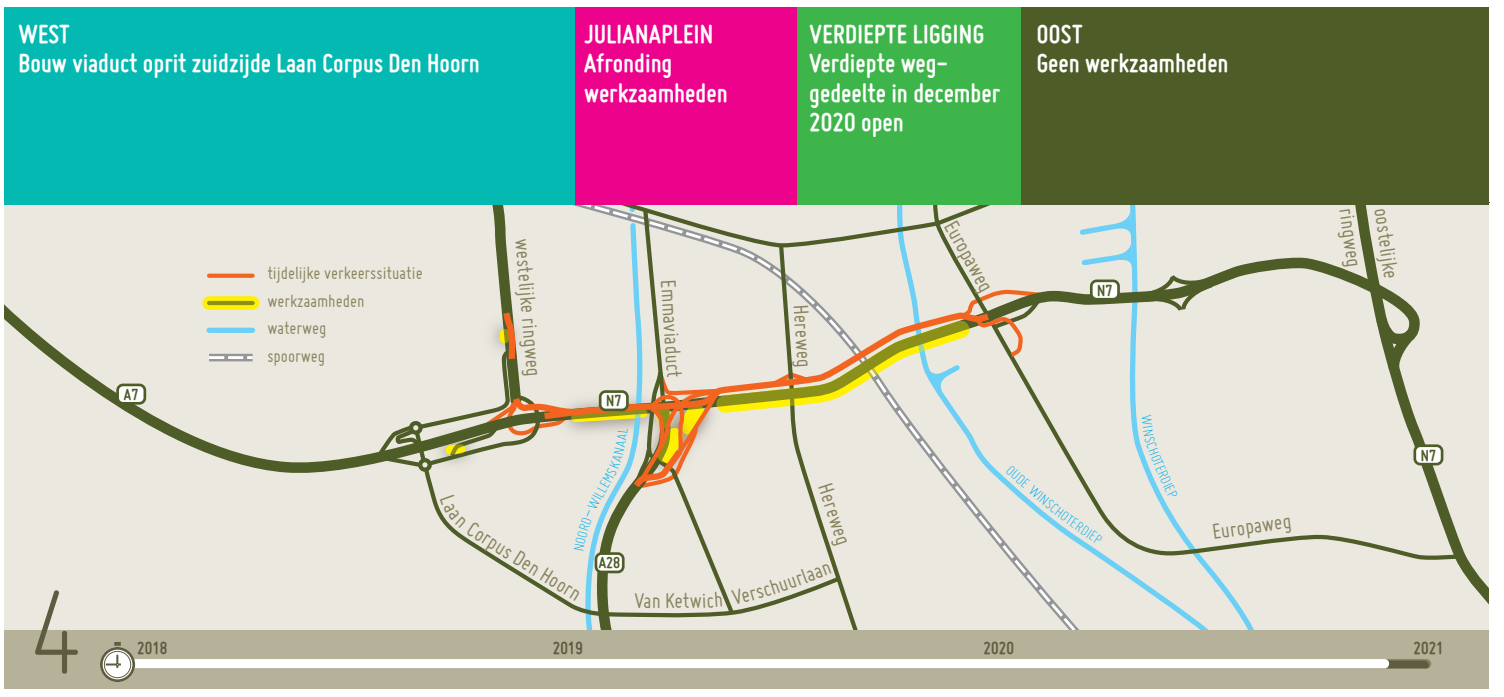

DE HEREPOORT EN DE ANDERE

DE OMBOUW VAN DE ZUIDELIJKE RINGWEG WORDT UITGEVOERD DOOR EEN AANNEMERS-COMBINATIE DIE VERNOEMD IS NAAR EEN VOORMALIGE STADSPOORT VAN GRONINGEN: DE HEREPOORT. DIE NAAM IS NIET TOEVALLIG GEKOZEN. DE ZUIDELIJKE RINGWEG IS NU WAT DE HEREPOORT IN HET VERLEDEN WAS: DE BELANGRIJKSTE TOEGANG VAN DE STAD VANUIT HET ZUIDEN. AANLEIDING VOOR STADSHISTORICUS BENO HOFMAN OM ZICH TE VERDIEPEN IN DE HISTORIE VAN DE GRONINGER STADSPOORTEN.

Door: Beno Hofman

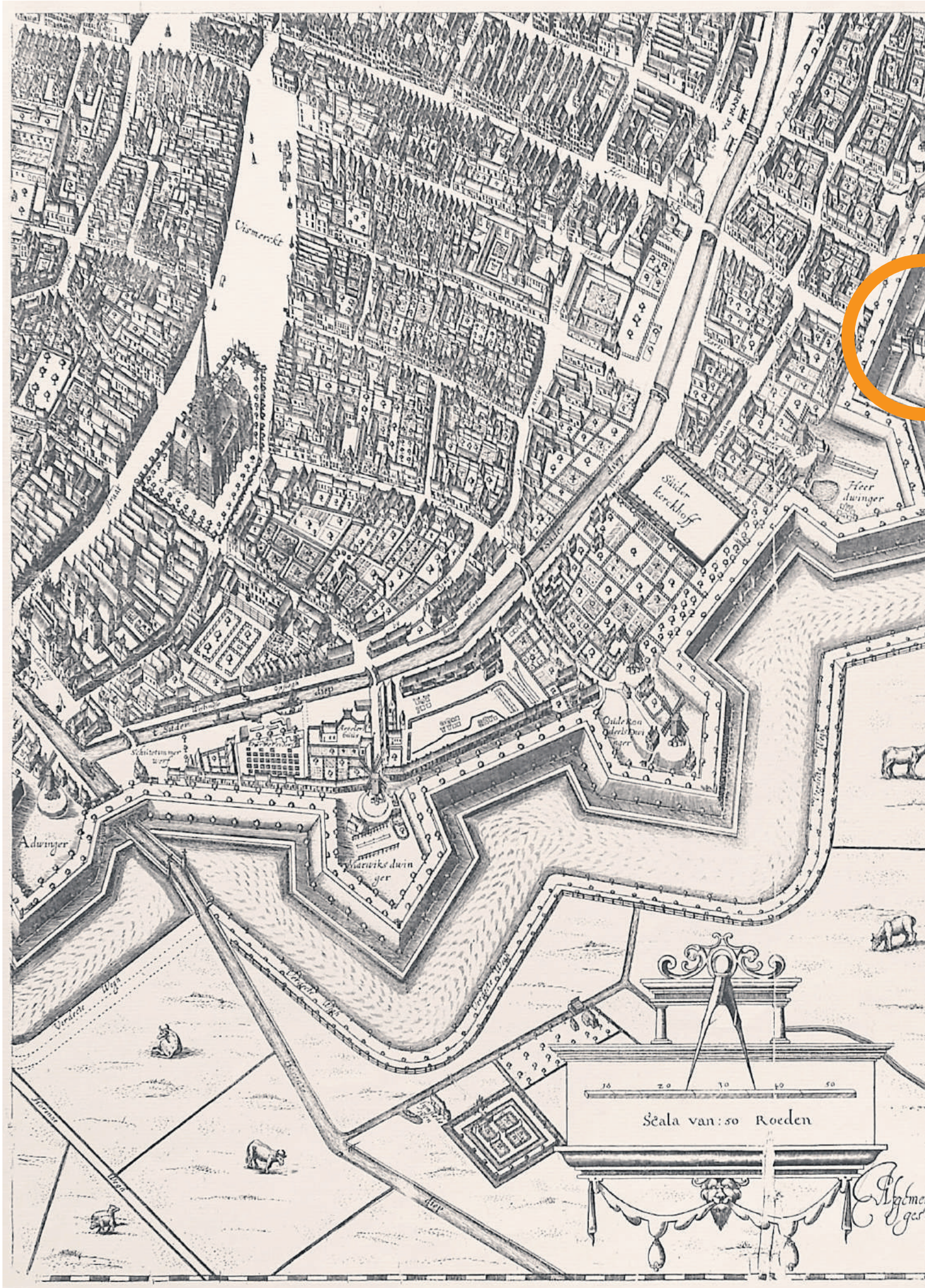

DETAIL VAN DE KAART VAN HAUBOIS (1634), MET IN DE ORANJE CIRCEL DE HEREPOORT.

In tegenstelling tot veel andere voormalige vestingsteden heeft Groningen geen enkele oude stadspoort meer. De enige Groninger poort die in zekere zin bewaard is, de Herepoort, staat rug-aan-rug met een Deventer stadspoort in de tuin van het Rijksmuseum in Amsterdam. In de loop van de tijd zijn er meerdere pogingen gedaan om deze zeventiende-eeuwse Herepoort terug te halen, maar tot nu toe altijd vergeefs.

De Herepoort heeft in Groningen gestaan op de plek waar nu het Hereplein ligt. De poort had twee voorgangers. Het fundament van de oudste Herepoort werd in 1995 opgegraven. De veldzijde en de onderdoorgang zijn toen in het plaveisel aangegeven met gezaagde veldkeien. Omdat het gevaar van oudsher vanuit het zuiden over de Hondsrug kwam, was deze poort de oudste en belangrijkste van de stad. Ze werd in de elfde eeuw van tufsteen gebouwd. Ook bij de Boteringe-, Ebbinge-, Poele- en Oosterstraat waren openingen in de stadswal, maar op die plekken kwamen pas in de dertiende eeuw stenen poorten. Hetzelfde gold voor de oostzijde van de A, aan het einde van de Brugstraat.

NIEUW BOLWERK

Uit vrees voor een aanval van de Bourgondische hertog Karel de Stoute werd de vesting van de stad rond 1470 versterkt met een nieuw bolwerk buiten de oude begrenzing. Aan de west- en de zuidkant werd de stad enigszins vergroot, waardoor er ook nieuwe poorten nodig waren. Naast een nieuwe Here-, Ooster- en Apoort, kwamen er toen ook poorten in het verlengde van de Visserstraat (de Kranepoort) en aan het eind van de nieuw aangelegde Steentilstraat. De nieuwe Apoort werd in 1517 al weer vervangen door een andere. De oude poorten, die nu binnenpoorten waren geworden, bleven voorlopig gewoon staan.

Op last van de Spaanse stadhouder Caspar de Robles werden de oude Here- en Oosterpoort in 1575 gesloopt. Het materiaal was nodig voor de voltooiing van de zogeheten 'dwangburcht van Alva' vóór de Herepoort.

INSPECTIE

Nadat prins Maurits en zijn neef graaf Willem Lodewijk de stad in 1594 hadden ingenomen, gaf de Staatse regering ingenieur Johan van Rijswijck opdracht om de 'fortificatien' van Groningen te inspecteren. Het leverde een plan op voor een geheel nieuw stelsel van verdedigingswerken. Vijf nieuwe bolwerken of dwingers aan de zuidkant, met een nieuwe Here- en Oosterpoort, waren tussen 1608 en 1612 het begin van de nieuwe 'fortificatien'. Het fraaie buitenfront van de Herepoort werd overigens pas in 1621 gemaakt. De overige twaalf dwingers, de tussenliggende courtines (verbindingswallen) en de vijf nieuwe landpoorten A-, Krane-, Boteringe-, Ebbinge- en Steentilpoort kwamen tussen 1614 en 1624 tot stand. Naast een van de vijf waterpoorten kreeg de stad nog het zogeheten Klein Poortje. Van de nieuwe waterpoorten had de driedelige Kraneboog over het Reitdiep het kortste bestaan. Omdat het de scheepvaart te veel hinderde,

GRONINGER POORTEN

BUITENZIJDE VAN DE HEREPOORT IN 1876. FOTO'S: FR. JUL. VON KOLKOW (RHC GRONINGER ARCHIEVEN 1785-13595 EN 1785-13594-1).

werd deze al in 1633-1634 afgebroken. Hoewel de vesting haar sterkte bewees bij het beleg door Bommen Berend in 1672, werd er aan de zuidkant in 1698 nog een extra verdedigingsstelsel aangelegd: de Helperlinie.

KEURSLIJF

In de negentiende eeuw werden de vestingwerken steeds meer als een 'nauw keurslijf' ervaren dat uitbreiding van de stad in de weg stond. De afbraak van de vesting begon feitelijk in 1828 met de sloop van de niet meer als zodanig functionerende Poele- en Binnen Apoort. Tien jaar later sneuvelde de waterpoort over het Winschoterdiep, in 1853 die over het Boterdiep en in 1859 werd van de Buiten A-poort de 'boog' afgebroken. In het volgende jaar wendde B&W zich vergeefs tot de minister met de vragen of de Herebrug niet kon worden verbreed en of de Herepoort niet kon worden afgebroken en vervangen door een doorgang als bij de Apoort.

Het is begrijpelijk dat de aanname van de Vestingwet in 1874, die de sloop van de vestingwerken mogelijk maakte, in Groningen met blijdschap werd ontvangen. Vanwege de architectuur toonde een 'commissie van rijksadviseurs' echter belangstelling voor de Here- en Steentilpoort, waarbij de eerste 'merkwaardig genoeg' werd bevonden om te behouden. Weliswaar werd in de zomer van 1876 begonnen met de afbraak van deze in totaal 34 meter (!) diepe poort, maar het buitenste gedeelte bleef staan. Wel vond de 'commissie' dat de poort op het Hereplein in de weg stond, maar tegen een muur van de Prinsentuin zou het buitenfront wel passen. Toen het Rijk de poort in 1878 echter nog steeds niet had verplaatst, was het geduld van het stadsbestuur op. Het vroeg de minister van Binnenlandse Zaken om een beslissing, die nu snel kwam. Op advies van de architect van het Rijksmuseum, Pierre Cuypers, besloot de minister 'het fries, de drie leeuwekoppen van den boog, alsmede een specimen van de geprofileerde bouwdeelen' naar Amsterdam te laten overbrengen. Op basis van tekeningen, foto's en zestien originele stukken natuursteen bouwde Cuypers in de tuin van zijn museum de 'Herepoort' weer op.

DE HEREPOORT STAAT VANDAAG DE DAG BIJ HET RIJKSMUSEUM IN AMSTERDAM. FOTO: WIKIPEDIA.

BERT KRAMER, OMGEVINGSMANAGER COMBINATIE HEREPOORT:

"GOEDE RELATIE MET OMGEVING ESSENTIEEL"

COMBINATIE HEREPOORT VINDT EEN GOEDE RELATIE MET DE OMGEVING ESSENTIEEL. "DAAROM PROBEREN WE DE OVERLAST VOOR OMWONENDEN ZO GOED MOGELIJK TEGEN TE GAAN", ZEGT BERT KRAMER. HIJ IS NAMENS COMBINATIE HEREPOORT DE CONTACTPERSOON VOOR DE INWONERS VAN DE WIJKEN DIE DIRECT AAN DE ZUIDELIJKE RINGWEG GRENZEN. "OOK WILLEN WE TIJDIG EN ZORGVULDIG INFORMATIE GEVEN OVER DE OVERLAST DIE WE WÉL VEROORZAKEN."

Wie pal langs de zuidelijke ringweg woont, moet de komende jaren rekening houden met serieuze overlast. Kramer: "Daar willen we open over zijn. In de omliggende stadswijken hebben we huis-aan-huis een nieuwsbrief bezorgd waarin we ons voorstellen en kort vertellen wat we de komende jaren gaan doen. Ook nodigen we iedereen uit voor de inloopbijeenkomst op 10 november in MartiniPlaza. Daar vertellen we wat er in grote lijnen gaat gebeuren en wanneer. Ook is er volop ruimte voor het stellen van vragen. De direct omwonenden hebben we via een brief uitgenodigd voor informatiebijeenkomsten over wat zij kunnen verwachten. Naarmate de werkzaamheden dichterbij komen, krijgen de omwonenden steeds preciezere informatie. We blijven continu in gesprek met de omwonenden via wijkplatforms en vertegenwoordigers van betrokkenen."

SCHROEFPALEN

Combinatie Herepoort kan wel alvast vertellen wat ze doet om de overlast te beperken. "Heien bijvoorbeeld veroorzaakt geluidsoverlast. Daarom kiezen we in de buurt van huizen en scholen voor andere funderingstechnieken. We gaan hier niet heien, maar passen schroefpalen toe. Door slim te bouwen en slim te plannen beperken we ook de duur van overlast: de bouw van de verdiepte ligging is bijvoorbeeld met een jaar bekort ten opzichte van de oorspronkelijke plannen. Dit betekent dus één jaar minder bouwhinder voor omwonenden."

STEWARDS

Verder komen bij de tijdelijke wegen en rondom de grotere werkzaamheden geluidsschermen om het lawaai te dempen. Het bouwverkeer wordt beperkt door grond niet af te voeren, maar te hergebruiken. Rond de bouwplaatsen worden stewards ingezet. Zij zijn het aanspreekpunt voor omwonenden en proberen kleinere problemen direct op te lossen. Wie overlast door wegwerkzaamheden in de stad ervaart, kan terecht bij een nieuw centraal loket: het Loket Verkeer & Werkzaamheden, telefoon (050) 367 89 89, e-mail: loketverkeer.werkzaamheden@groningen.nl

OMGEVINGSMANAGER BERT KRAMER VAN COMBINATIE HEREPOORT. FOTO JEROEN VAN KOOTEN.

ZO GAAT DE ZUIDELIJKE RINGWEG WORDEN

ZO ZIET DE AUTOMOBILIST DE ZUIDELIJKE RINGWEG STRAKS. HIER RIJDEN WE IN OOSTELIJKE RICHTING, TER HOOGTE VAN HET STERREBOS, WAAR DE VERDIEPTE LIGGING BEGINT. DEZE IMPRESSIE WORDT LATER NOG IN DETAIL UITGEWERKT. AFBEELDING: COMBINATIE HEREPOORT.

DOORRIJDEN OP HET JULIANAPLEIN

De verkeerslichten op het Julianaplein gaan verdwijnen en de wegen kruisen elkaar straks niet meer. De auto's uit de verschillende richtingen krijgen elk hun eigen rijbaan, boven elkaar. Hierdoor kun je als automobilist gewoon doorrijden.

BINNENSTAD BETER BEREIKBAAR

Je kunt straks vanuit alle richtingen vanaf het Julianaplein naar de binnenstad rijden en andersom. Op dit moment kan dat niet als je vanuit Drachten komt.

GEEN KRUISEND VERKEER OP VRIJHEIDSPLEIN

Op het Vrijheidsplein krijgt elke verkeersstroom zijn eigen rijbaan. Je hoeft geen voorrang meer te geven. Daardoor stroomt het verkeer hier beter door.

SNELLER VAN EN NAAR RING WEST

Het wordt gemakkelijker om vanuit de richting Drachten naar de westelijke ringweg te gaan, of andersom. Je hoeft niet meer via de rotondes bij Corpus den Hoorn.

GROENE UITSTRALING

De vernieuwde zuidelijke ringweg krijgt over het grootste deel drie rijstroken per richting. De groene middenberm en de bomen aan de zijkant zorgen voor een groenere uitstraling. Een deel van de weg wordt verdiept aangelegd. Hier bovenop komt een nieuw park: het Zuiderplantsoen.

WEG VERDWIJNT ONDER DE GROND

Tussen het Oude Winschoterdiep en de Hereweg verdwijnt de zuidelijke ringweg onder de grond. Bovenop de weg komen drie brede viaducten, ook wel 'deksels' genoemd. Hierop komt een nieuw park: het Zuiderplantsoen. Dit plantsoen verbindt de Oosterpoortbuurt, De Linie, de Hereweg-buurt en Helpman weer met elkaar.

OP- EN AFRITTEN OOSTERPOORT EN HEREWEG

De op- en afrit bij de Oosterpoortbuurt vervalt. De op- en afritten van de Hereweg worden vervangen door een nieuwe verbindingsweg in twee richtingen tussen de Hereweg en Brailleweg. Zo kun je nog steeds vanaf de Hereweg op de zuidelijke ringweg komen en omgekeerd.

DIRECT NAAR EUROPAWEG OF BORNHOLMSTRAAT

Het Europaplein verandert ook. De afrit voor het verkeer uit de richting Drachten loopt met een boog om de skivijver heen tot aan de Herningweg. Daar wordt het verkeer gesplitst. Ga je richting binnenstad-oost, dan kies je de Europaweg. Ben je op weg richting Sontweg en omgeving (Ikea), dan ga je via de Bornholmstraat.

BEDRIJVENTERREINEN BETER BEREIKBAAR

Industrieterreinen Eemspoort en Driebond worden eenvoudiger te bereiken. Ze krijgen een eigen op- en afrit van de zuidelijke ringweg. Het verkeer uit het westen hoeft niet via de lage bruggen over het Winschoterdiep.

Kijk voor meer informatie op www.aanpakringzuid.nl. Daar kunt u zich ook aanmelden voor de digitale nieuwsbrief.

@aanpakringzuid

WAAROM IS HET PROJECT NODIG?

De stad Groningen is de laatste jaren sterk gegroeid. Er wonen nu al meer dan 200.000 mensen, en dat worden er steeds meer. Ook biedt de stad steeds meer arbeidsplaatsen voor mensen die in de regio wonen. En de stad trekt meer bezoekers. Dat is merkbaar aan het verkeer op de zuidelijke ringweg. Vooral in de spitsuren komen steeds vaker opstoppingen voor, van de aansluiting Hoogkerk tot aan de aansluiting Europaweg. Daardoor zijn we met zijn allen langer onderweg. Ook ontstaat er vertraging op de wegen in de stad. Woonwijken, kantoren, ziekenhuizen en bedrijventerreinen zijn zo minder goed bereikbaar. De ringweg kan bovendien veel beter in de stad worden ingepast.

VOOR WIE LIEVER DE FIETS PAKT

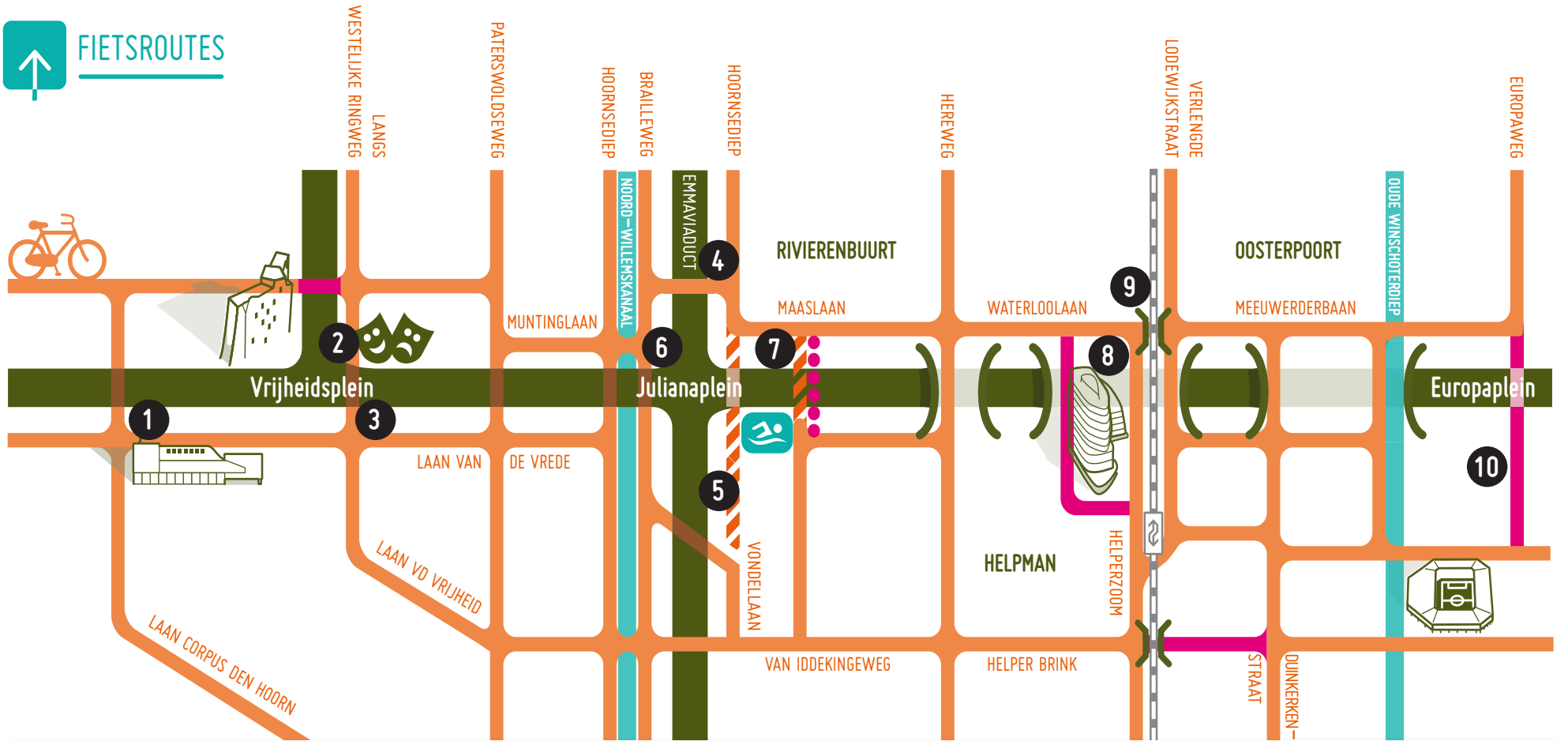

GRONINGEN IS EEN ECHTE FIETSSTAD. ONGEVEER 60 PROCENT VAN DE RITTEN IN DE STAD IS OP DE FIETS. EN VANUIT DE 'OMMELANDEN' IS DE STAD STEEDS BETER PER FIETS BEREIKBAAR. IN HET PLAN VOOR DE OMBOUW VAN ZUIDELIJKE RINGWEG IS DAAROM OOK REKENING GEHOUDEN MET HET FIETSVERKEER. DE MEESTE FIETSROUTES BLIJVEN INTACT OF WORDEN VERVANGEN DOOR EEN GELIJKWAARDIG ALTERNATIEF. VEEL VAN DIE FIETSROUTES WORDEN VEILIGER EN ER KOMEN NIEUWE FIETSROUTES BIJ.

bestaande fietsverbinding
nieuwe fietsverbinding
verdwijnende fietsverbinding
(fiets)tunnel
voetgangersbrug
zwembad 'De Papiermolen'
Martiniplaza

1 FIETSROUTE STADSPARK–LAAN CORPUS DEN HOORN MAKKELIJKER

Aan de oostzijde van de rotonde bij de Laan Corpus den Hoorn komt een fietspad in twee richtingen. Hierdoor hoef je minder vaak de weg te kruisen.

2 SNELLERE FIETSVERBINDING LEONARD SPRINGERLAAN — CONCOURSLAAN

Het fietstunneltje met traptreden tussen de Leonard Springerlaan en de Concourslaan verdwijnt. De westelijke ringweg wordt hier verhoogd en daar fiets je gewoon onderdoor. Deze route wordt sneller en sociaal veiliger.

3 VEILIGE FIETSVERBINDING LAAN VAN DE VRIJHEID — LEONARD SPRINGERLAAN

Ook tussen de Laan van de Vrijheid en de Leonard Springerlaan fiets je straks onder de ringweg door. Nu moet je hier nog de op- en afrit van de ringweg oversteken. Deze route wordt sneller en veiliger.

4 FIETSOVERSTEEK MET VERKEERSLICHTEN HOORNSEDIEP - BRAILLEWEG

Op de route Hoornsediep-Brailleweg verdwijnt het fietstunneltje. Hier komt een kruising met verkeerslichten. De route blijft veilig, maar je hebt wel langere wachttijden.

5 FIETSROUTE VONDELLAAN–HOORNSEDIEP

Deze verbinding verdwijnt. Vanuit De Wijert richting het centrum kun je de route langs het Noord-Willemskanaal nemen (zie 6).

6 DUBBELZIJDIG FIETSPAD LANGS NOORD-WILLEMSKANAAL

Langs het Noord-Willemskanaal (bij de Brailleweg) wordt het bestaande fietspad verbreed. Dit fietspad sluit aan op de Vondellaan. Daarmee ontstaat een nieuwe noord-zuidverbinding tussen De Wijert en de binnenstad.

7 FIETSTUNNEL BIJ PAPIERMOLEN

De bestaande fietstunnel bij De Papiermolen, ter hoogte van de Merwedestraat, kan niet blijven. Een fietstunnel en een fietsbrug zijn hier niet in te passen. Daarom komt er een voetgangersbrug over de zuidelijke ringweg heen. Je kunt de fiets aan de hand meenemen.

8 FIETS- EN WANDELROUTES DOOR HET ZUIDERPLANTSOEN

In het Zuiderplantsoen komen nieuwe fietsroutes van noord naar zuid en van oost naar west. Hoe de routes precies gaan lopen, wordt nog verder uitgewerkt.

9 SPOORWEGOVERGANG ESPERANTOSTRAAT VERDWIJNT

De spoorwegovergang bij de Esperantostraat moet om veiligheidsredenen dicht. Op deze plek is een tunnel voor fietsers gepland.

10 NIEUW FIETSPAD LANGS EUROPAWEG

Vanaf de zuidelijke ringweg kun je straks langs de Europaweg doorfietsen richting het Europapark, en ook weer terug. Voor voetballiefhebbers is dit een korte route van en naar het Noordlease Stadion.

IMPRESSIE VAN DE FIETSTUNNEL DIE GEPLAND IS OP DE PLEK VAN DE HUIDIGE SPOORWEGOVERGANG BIJ DE ESPERANTOSTRAAT. IMPRESSIE: COMBINATIE HEREPOORT.

KRUISPUNT JULIANAPLEIN VERDWIJNT: BOUWER BLIKT TERUG

DE KOMST VAN DE NIEUWE ZUIDELIJKE RINGWEG BIJ GRONINGEN BETEKENT HET EINDE VAN HET KRUISPUNT JULIANAPLEIN, DAT AL JARENLANG EEN KNELPUNT IS IN HET STEEDS DRUKKER WORDENDE GRONINGSE VERKEER. BIJ DE AANLEG VAN HET PLEIN, RUIM EEN HALVE EEUW GELEDEN, KON NIEMAND VOORSPELLEN DAT HET AUTOVERKEER ZO ZOU TOENEMEN IN DE DECENNIA DIE VOLGDEN. OOK NIET DE NU 76-JARIGE GJALT KOOTSTRA. HIJ WAS DESTIJDS ALS ASSISTENT VAN DE HOOFDUITVOERDER NAUW BETROKKEN BIJ DE AANLEG VAN HET KNOOPPUNT EN DE RINGWEG, ALS WERKNEMER BIJ S.A. SANDERS AANNEMERSBEDRIJF NV UIT DELFT.

"Het zou maar zo kunnen dat ik de laatste nog levende persoon ben die nog heeft meegebouwd aan de zuidelijk ring zoals die er nu ligt", zegt Kootstra, terwijl hij het plakboek openslaat dat hij destijds bijhield. "Ik was nog maar een jong ventje van 22 toen we in 1962 begonnen met de grondwerken. De meeste collega's met wie ik werkte, waren al een stuk ouder."

ENORME KLUS

De jonge Kootstra was als assistent van de hoofduitvoerder betrokken bij het grondverzetwerk dat de bouw van het Julianaplein en de omliggende aansluitingen mogelijk moest maken. "Een enorme klus voor die tijd. Het hele gebied bestond destijds nog vooral uit grasland. In totaal moest er drie miljoen kuub grond en zand, zowel nat als droog, verzet worden. Ik vond het prachtig: het rekenwerk en de improvisatie die ervoor nodig was, waren mij op het lijf geschreven."

Dat er in de loop van het project nog weleens iets veranderde aan de plannen, blijkt wel uit de ietwat vergeelde, maar goed bewaard gebleven krantenknipsels die Kootstra tevoorschijn tovert. Daarin is nog sprake van een rotonde op de plek waar nu alweer een halve eeuw het kruispunt met verkeerslichten ligt. "Waarom dat precies is veranderd, weet ik eerlijk gezegd niet, maar het zal ongetwijfeld zijn ingegeven door het groeiende autobezit in die tijd. Het waren tijden van hoogconjunctuur en steeds meer mensen konden zich een auto veroorloven."

BESTELBUSJE

Ook Kootstra kreeg in die tijd een auto van zijn werkgever. "Precies zo een als deze", zegt hij terwijl hij een schaalmodel van een Renault bestelbusje aanwijst. "Daarmee kon ik tijdens de werkzaamheden van locatie naar locatie rijden, want de klus bestond uit allemaal verschillende werkjes. Tegelijkertijd werd er bij het Sterrebos, het huidige Gasunieterrein en op nog veel meer locaties gegraven en gestort. Samen met vijf collega's moesten wij dat allemaal overzien."

CIRCUS

Gedurende de werkzaamheden woonde een groot deel van de medewerkers, onder wie ook Kootstra, in salonwagens in de omgeving van de gigantische bouwput. "We noemden het ook wel 'Circus Sanders', omdat we van project naar project trokken". In de vier jaren ('62-'66) dat Groningen de standplaats was voor de karavaan van medewerkers, viel er altijd wel wat te beleven, zo blijkt wel uit de vele verhalen die Kootstra moeiteloos weet op te diepen.

"Zo kan ik me nog herinneren dat we eens met een groepje in de uitvoerderskeet zaten, toen er een draglinemachinist binnenkwam, een beer van een kerel", vertelt Kootstra. "Bij de Parkbrug haalden zij massa's militair materieel naar boven dat daar in de nadagen van de oorlog door de Duitsers was gedumpt. Alsof het niets was, legde hij zo eventjes een steelhandgranaat op tafel. Dus wij de politie gebeld. Kwam er een agent aan op zijn solexje die de granaat in een margarinedoos deed en meenam naar het bureau! Laatst werd in Groningen een hele straat een dag lang afgezet omdat er wat granaten waren gevonden en moesten de brandweer, de politie en het leger opdraven."

CHARME

Het geeft volgens Kootstra goed weer hoe de tijden zijn veranderd, ook als het gaat om de manier waarop grote infrastructurele projecten worden aangepakt. "Tegenwoordig wordt niets meer aan het toeval overgelaten. Dat is natuurlijk hartstikke goed, maar zoals het vroeger ging, had ook wel zijn charme", zegt hij met een glimlach.

Wat betreft de plannen voor de nieuwe zuidelijke ringweg, is Kootstra bijzonder pragmatisch. "Het is op dit moment de beste oplossing. Zelf ben ik altijd een voorstander van de zuidtangent geweest: een nieuwe ringweg ten zuiden van de stad. Maar die vogel is natuurlijk allang gevlogen. Het Julianaplein is al jaren niet meer toereikend, dus er zal nu toch echt iets moeten gebeuren."

GJALT KOOTSTRA MET ZIJN BIJZONDERE FOTOALBUM. FOTO: JEROEN VAN KOOTEN.

IN DE SHUTTLEBUS VAN GRONINGEN AIRPORT EELDE

SINDS KORT RIJDT ER EEN SNELLE BUS TUSSEN GRONINGEN AIRPORT EELDE EN DE GRONINGER BINNENSTAD. DEZE SHUTTLEBUS SLUIT AAN OP DE INKOMENDE EN VERTREKKENDE LIJNVLUCHTEN VAN EN NAAR LONDEN, KOPENHAGEN EN GDANSK EN STOPT ONDER ANDERE BIJ HET HOOFDSTATION, HET ZUIDERDIEP EN DE GROTE MARKT. EEN KAARTJE VOOR EEN ENKELE REIS KOST VIJF EURO. OOK DE OV-CHIPKAART IS IN DE BUS GELDIG. DE SHUTTLEBUS IS EEN INITIATIEF VAN OV-BUREAU GRONINGEN DRENTHE, IN SAMENWERKING MET GRONINGEN AIRPORT EELDE EN MARKETING GRONINGEN. DE BUSVERBINDING WORDT UITGEVOERD DOOR QBUZZ. KIJK VOOR EEN ROUTEKAART EN DE DIENSTREGELING OP DE WEBSITE VAN GRONINGEN AIRPORT EELDE: WWW.GRONINGENAIRPORT.NL.

BUSCHAUFFEUR MITCHELL WEIJERMARS

"LEUKE, INTERNATIONALE SFEER!"

"Veel van de passagiers die ik vandaag ophaal vanaf Eelde, zijn afkomstig uit Denemarken. Ook wel uit Polen of Londen natuurlijk, maar het waren vandaag vooral veel Deense jongeren. Veel studenten die Groningen willen leren kennen, of die hier vrienden hebben die ze willen bezoeken. Werken op de Shuttlebus is heel bijzonder. Het heeft toch een leuke, internationale sfeer! Veel toeristen zijn voor het eerst in Groningen, kijken hun ogen uit en maken graag een praatje. Ik denk dat deze verbinding ook voor Stadjers ontzettend handig is. Ze hoeven zich geen zorgen te maken over parkeren en kunnen zo de bus pakken tot Eelde. Makkelijker en goedkoper kan het echt niet!"

"VOOR MAAR VIJF EURO NAAR DE STAD?"

"Ik ben twee weken op bezoek geweest bij mijn dochter in Londen. Ik woon al enkele jaren in de stad Groningen. De reis duurde één uur en vijftien minuten. Ik ben blij dat ik weer thuis ben. Hoe ik nu naar huis ga? Ik weet het nog niet. Oh, is er nu een bus? Voor vijf euro naar de stad? Tjee, dat is makkelijk. Ja, ik ben blij met deze nieuwe mogelijkheid."

ALI AL MUSAWI, VANUIT LONDON SOUTHEND

SIEBREN BOONSTRA EN ZIJN VRIENDIN DIANA FREERKS

"HÉÉRLIJK BEGIN VAN ONZE VAKANTIE"

"Met deze Shuttlebus gaan we rechtstreeks van Groningen naar Eelde. Echt een héérlijk begin van onze vakantie. Over een paar uurtjes al zitten we midden in Londen. Dat is toch ongelooflijk?! We gaan enkele dagen naar een vriendin van Diana. We maken wel vaker korte reisjes vanaf Groningen Airport Eelde. Dat is veel gemakkelijker dan vanaf Schiphol of Eindhoven. Maar met de nieuwe Shuttlebus wordt het nóg weer een stukje makkelijker, en je hebt geen zorgen over het parkeren van je auto. Diana kan niet wachten om weer bij te kletsen met haar vriendin. Ik verheug mij er het meest op om een paar dagen de toerist uit te hangen in Londen. Wat ik wil zien? Geen idee. Ik heb me slecht voorbereid. Maar dat vind ik juist het leuke!"

LOW CAR DIET: EEN MAAND DE AUTO LATEN STAAN

DE AUTO LATEN STAAN EN DE FIETS, E-BIKE, BUS OF TREIN PAKKEN OM NAAR JE WERK TE GAAN. OF EEN DAG THUISWERKEN. ZO'N 210 MEDEWERKERS VAN DE GASUNIE, ROYAL HASKONINGDHV, DUO EN DE HANZEHOGESCHOOL PROBEERDEN DAT EEN MAAND LANG. ZIJ DEDEN MEE AAN HET LOW CAR DIET: EEN LANDELIJKE WEDSTRIJD VOOR BEDRIJVEN OM ZO SCHOON, GOEDKOOP EN GEZOND MOGELIJK TE REIZEN.

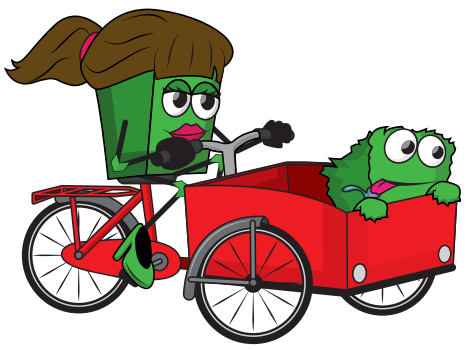

JOHAN SCHOUTEN NAM DE UITDAGING AAN: EEN MAAND LANG OP DE FIETS NAAR HET WERK. FOTO: JEROEN VAN KOOTEN.

Johan Schouten is één van hen. De medewerker van de Gasunie nam de uitdaging aan om zijn auto een maand lang te verruilen voor zijn fiets en de e-bike van de zaak. "Vroeger fietste en sportte ik veel. Maar dat is helaas weggezakt. Ik wilde wel weer fietsen naar het werk, dan krijg ik in ieder geval een uurtje beweging per dag. Maar het kwam er steeds niet van. Mijn kamergenoot doet ook mee aan het Low Car Diet. Hij zei al langer: ga weer eens fietsen. Toen heb ik me maar aangemeld."

Vanaf zijn huis in de Groningse wijk Ulgersmaborg fietst hij in een halfuur naar de Gasunie. Met de e-bike is hij tien minuten korter onderweg. "De Gasunie heeft vier e-bikes die we mogen lenen. Als er aan het eind van de werkdag nog één staat, dan leen ik die. Dat fietst lekker snel. Ook de viaducten op is geen probleem. Als er geen e-bikes meer staan, pak ik mijn eigen fiets."

Het Low Car Diet werd gehouden van 10 oktober tot 9 november 2016. Naast de vier bedrijven deed in de provincie Groningen wethouder Paul de Rook van Groningen mee. Ook stimuleerden de stad-Groningse bedrijvenverenigingen VBNO, VBZO en VBGW het Low Car Diet bij hun leden.

Groningen Bereikbaar ondersteunt de wedstrijd in Groningen. Dit doet ze niet alleen om duurzaam reizen te stimuleren. Anders reizen en werken leidt ook tot minder drukte op de weg. Groningen blijft daarmee beter bereikbaar tijdens grote projecten als de ombouw van de zuidelijke ringweg en de aanpassingen bij het Hoofdstation. Tijdens de eerdere editie in april 2016 reden de deelnemende bedrijven 50% minder met de auto in de spits. In de loop van november wordt bekend welk bedrijf deze editie wint en wat de besparing is geweest.

BEWONERS ACTIEF IN DENK- & DOETANK

IN SEPTEMBER SPRAK DE DENK- & DOETANK OVER DYNAMISCHE ROUTEPANELEN. FOTO: GRONINGEN BEREIKBAAR.

"ALS ORANJE NAAR EEN GROOT TOERNOOI GAAT, HEEFT NEDERLAND 16 MILJOEN BONDSCOACHES. ZO IS HET OOK MET HET VERKEER. IEDEREEN HEEFT ER EEN MENING OVER." HANS-PAUL KLIJNSMA VAN GRONINGEN BEREIKBAAR WAS DAN OOK NIET VERBAASD DAT ER NA EEN OPROEP DIT VOORJAAR VEEL ANIMO WAS VOOR DE DENK- & DOETANK. GRONINGEN BEREIKBAAR GEBRUIKT DIT PANEL VAN VERKEERSDEELNEMERS OM IDEEËN OP TE HALEN EN OM VOORSTELLEN TE TOETSEN. "WE HEBBEN VEEL DESKUNDIGHEID IN HUIS, MAAR JE KUNT VANUIT JE EIGEN DESKUNDIGHEID BEST WEL WAT OVER HET HOOFD ZIEN."

De eerste bijeenkomst van de Denk- & Doetank, vlak voor de zomervakantie, leverde ongeveer honderd ideeën op. "Hemelbestormende ideeën van een tunnel onder de binnenstad door en gratis openbaar vervoer, maar ook meer realistische plannen, bijvoorbeeld voor nieuwe wegen, extra bussen of flexibelere werktijden. We hebben alle ideeën serieus bekeken. Dertig tot veertig ideeën gaan we verder bestuderen."

ELKE DAG IN HET VERKEER

Een van de deelnemers is Koos Bronts, bibliothecaris in de stad. "Verkeer is een belangrijke factor in het leven van iedereen. Elke dag begeef je je in het verkeer, als wandelaar, fietser of automobilist. Dus dan denk je er ook wel eens over na. Ik vind zo'n Denk- & Doetank een geweldig goed idee."

ROUTE-INFORMATIEPANELEN

In september was er een tweede bijeenkomst. De deelnemers mochten meedenken over de teksten op de dynamische route-informatiepanelen (DRIP's) die langs de invalswegen van de stad staan. Deze borden geven bijvoorbeeld aan dat er een langere reistijd is door werkzaamheden. Het leverde interessante discussies op, aldus Klijnsma. "Bijvoorbeeld: zijn de borden bedoeld om het verkeer ergens naar toe te leiden of juist om het verkeer ergens vandaan te houden? En wie is je doelgroep? Als er bijvoorbeeld staat 'de Hereweg is afgesloten', weet iedereen dan waar dat is? En moet je bij werkzaamheden alleen de minuten vertraging noemen naar een bepaalde plek of de hele reistijd? De uitkomsten zijn voor ons zeker bruikbaar."

Deelnemer Koos Bronts vond het een interessante bijeenkomst, met een plezierige sfeer. "Mijn wereldbeeld is niet op zijn kop gezet, maar ik ga me wel wat meer interesseren voor alles wat met verkeer te maken heeft."

LOKET VERKEER & WERKZAAMHEDEN

Heeft u vragen over werkzaamheden en verkeersprojecten in en om Groningen? Of de bereikbaarheid van Groningen?

Dan kunt u terecht bij het Loket Verkeer & Werkzaamheden.
De medewerkers beantwoorden graag uw vragen.
Zij zijn bereikbaar tijdens kantooruren op (050) 367 89 89 of per mail: loketverkeer.werkzaamheden@groningen.nl.

Dit is een gezamenlijk loket van Groningen Bereikbaar, Aanpak Ring Zuid, Groningen Spoorzone, de gemeente Groningen en de provincie Groningen.

KORT NIEUWS

VANAF P+R HOOGKERK RIJDT NA HALF DECEMBER LIJN 8 IN DE OCHTENDSPITS NAAR HET MARTINI ZIEKENHUIS. FOTO: JEROEN VAN KOOTEN.

VANAF EEN P+R MET DE BUS NAAR KANTOOR

WIE IN CORPUS DEN HOORN WERKT, OP HET ZERNIKEPARK OF BIJ DE GASUNIE, HEEFT VANAF HALF DECEMBER EEN NIEUWE MOGELIJKHEID OM SLIM NAAR KANTOOR TE GAAN. WERKNEMERS KUNNEN DE AUTO PARKEREN OP P+R HOOGKERK OF P+R HAREN/A28 EN VANAF DAAR MAKKELIJK EN SNEL MET DE BUS NAAR HUN WERK REIZEN.

De bussen rijden in de ochtend- en avondspits en vertrekken vanaf de P+R-terreinen bij Hoogkerk en Haren. Daar zijn voldoende parkeerplaatsen beschikbaar.
Lijn 25 is nieuw en rijdt vanaf P+R Haren/A28 naar het Martini Ziekenhuis en de Gasunie (Concourslaan). Lijn 26 is ook nieuw en biedt een rechtstreekse verbinding vanaf P+R Haren/A28 naar de Zernike Campus. Lijn 8, die nu het Martini Ziekenhuis als eindstation heeft, gaat doorrijden naar P+R Hoogkerk.

P+R REITDIEP BEGIN 2017 OPEN

BIJ DE GRONINGER STADSWIJK REITDIEP WORDT GEWERKT AAN EEN NIEUW P+R-TERREIN, DAT BEGIN 2017 OPEN GAAT. HET TERREIN LANGS DE FRIESESTRAATWEG (N355) GAAT PLAATS BIEDEN AAN 300 AUTO'S. WIE HIER ZIJN AUTO STALT, KAN MET DE BUS SNEL HET UMCG, DE BINNENSTAD OF HET HOOFDSTATION BEREIKEN. HET NIEUWE P+R-TERREIN BIEDT EEN GOED ALTERNATIEF VOOR PARKEREN IN DE GRONINGSE BINNENSTAD VOOR IEDEREEN UIT DE RICHTING ADUARD/ZUIDHORN.

Het nieuwe P+R-terrein is straks bereikbaar via de afrit Reitdiep en de Prof. Uilkensweg. Er wordt nu gewerkt aan de aanleg van een toegangsweg en een rotonde. Het P+R-terrein krijgt digitale panelen met actuele informatie over de bustijden, een overdekte wachtruimte en fietsenstallingen. Op informatiepanelen langs de N355 kunnen automobilisten zien of er nog vrije parkeerplekken op het P+R-terrein zijn.

Halverwege 2017 krijgt Groningen er nog een nieuw P+R-terrein bij: P+R Meerstad. Dit terrein komt aan de Driebondsweg bij de oostelijke ringweg. Hier komt ruimte voor 400 auto's.

DE AANLEG VAN P+R REITDIEP IS IN VOLLE GANG. FOTO: JEROEN VAN KOOTEN

SLIMME KAART BRENGT ACTUELE VERKEERSSITUATIE GRONINGEN IN BEELD

OP DE WEBSITE VAN GRONINGEN BEREIKBAAR STAAT EEN NIEUWE KAART DIE DE ACTUELE VERKEERSSITUATIE IN EN ROND GRONINGEN IN BEELD BRENGT. REIZIGERS KUNNEN DEZE 'SLIMME KAART' VOOR VERTREK OF ONDERWEG VIA HUN MOBIELE TELEFOON RAADPLEGEN. DE KAART BIEDT ONDER MEER ACTUELE INFORMATIE OVER WEGWERKZAAMHEDEN, VERKEERSHINDER, VERKEERSDRUKTE EN PARKEERMOGELIJKHEDEN IN EN OM DE STAD.

In de komende jaren wordt er in Groningen onder andere gewerkt aan de zuidelijke ringweg en het Stationsgebied. Daarom is het raadzaam om voor vertrek naar Groningen goed na te denken over de slimste manier van reizen. De Slimme Kaart is hierbij een handig hulpmiddel. Bedrijven en andere organisaties kunnen de kaart gratis op hun eigen website plaatsen om hun bezoekers of klanten te informeren over de actuele bereikbaarheid van Groningen.

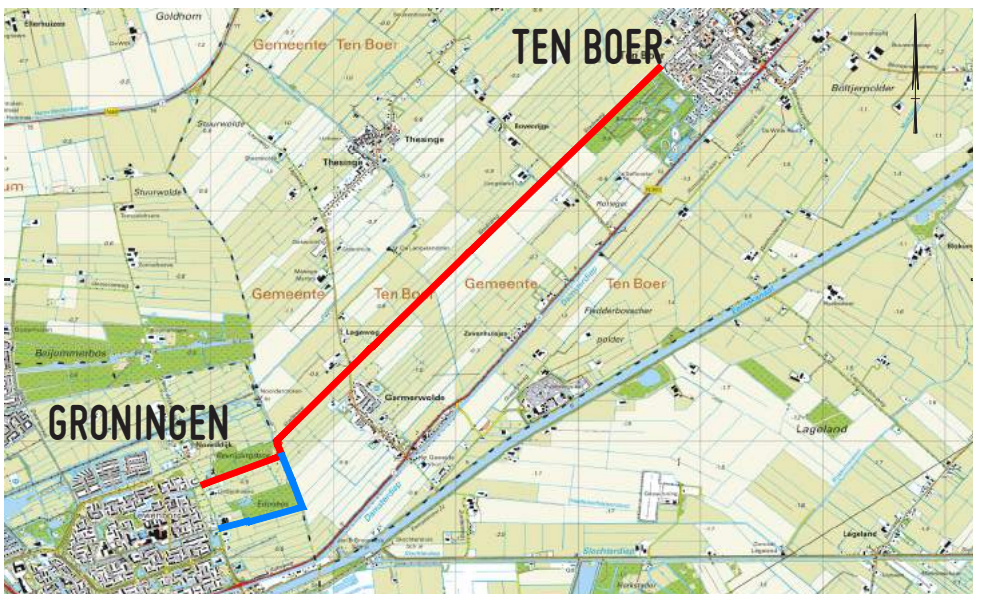

DE FIETSROUTE PLUS TUSSEN GRONINGEN EN TEN BOER. HET RODE GEDEELTE IS NU KLAAR. HET BLAUWE DEEL VOLGT LATER. KAART: PROVINCIE GRONINGEN.

SNELLER EN VEILIGER FIETSEN TUSSEN TEN BOER EN GRONINGEN

EIND NOVEMBER 2016 IS HET EERSTE DEEL VAN DE FIETSROUTE PLUS TUSSEN GRONINGEN EN TEN BOER KLAAR. HET GAAT OM HET TRAJECT OVER DE STADSWEG NAAR DE STAD. HET FIETSPAD WORDT UITGEVOERD IN BETON EN WORDT DRIE METER BREED.

De nieuwe fietsroute is bedoeld als snel, prettig en veilig alternatief voor fietsen langs de N360. De route over de Stadsweg loopt vanaf Ten Boer via Garmerwolde richting de stadswijk Lewenborg. Het gedeelte van de route langs het Edonbos, dat aansluit op Midscheeps, wordt in een later stadium aangelegd.

FIETSROUTES PLUS

Een Fietsroute Plus is een fietspad dat breder en comfortabeler is dan een gewoon fietspad. Door de aanleg van deze fietsroutes moet het fietsen prettiger en veiliger worden. In onze provincie liggen al Fietsroutes Plus naar Zuidhorn en Bedum. Daarnaast komen er nog Fietsroutes Plus naar Winsum, Leek, Haren en mogelijk naar Assen.

PROJECTENKAART: WERKZAAMHEDEN IN

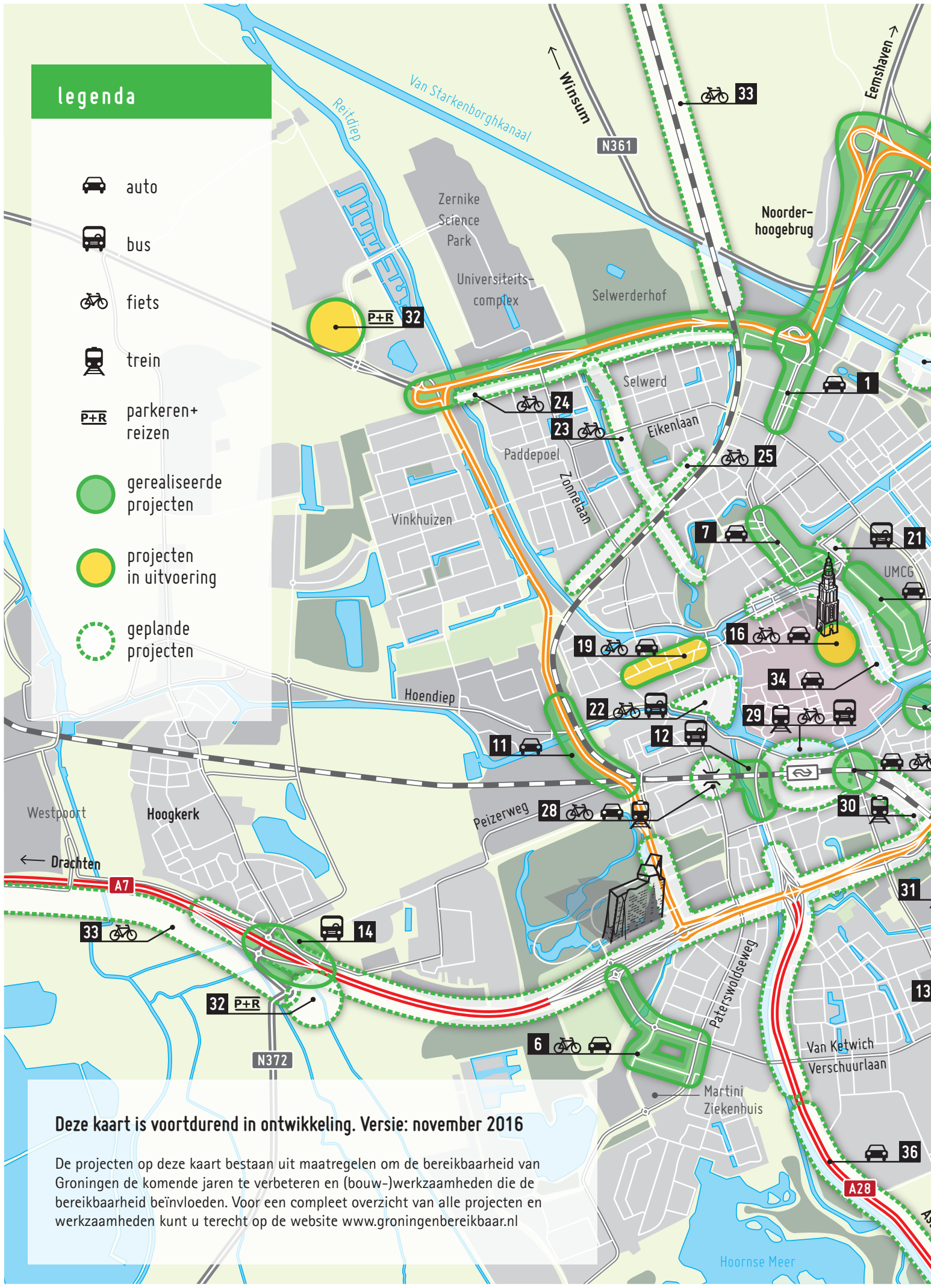

Deze kaart is voortdurend in ontwikkeling. Versie: november 2016

De projecten op deze kaart bestaan uit maatregelen om de bereikbaarheid van Groningen de komende jaren te verbeteren en (bouw-)werkzaamheden die de bereikbaarheid beïnvloeden. Voor een compleet overzicht van alle projecten en werkzaamheden kunt u terecht op de website www.groningenbereikbaar.nl

1 2013 - 2016

Bedumerweg
Aansluiting op noordelijke ringweg is ongelijkvloers gemaakt. De verkeerslichten zijn weggehaald en het asfalt vervangen.

2 oktober 2013 - najaar 2015

Sontbrug en Sontwegtracé
De nieuwe Sontbrug verbindt de binnenstad met Meerstad en industrieterrein Euvelgunne.

3 2010 - 2016

Noordelijke- en oostelijke ringweg
Over het gehele traject van de noordelijke en oostelijke ringweg zijn verbeteringen doorgevoerd. Zo zijn alle kruisingen ongelijkvloers gemaakt, zijn er fietsecoducten aangelegd, is de Noordzeebrug over het van Starkenborghkanaal volledig vervangen en is het asfalt vernieuwd.

4 2014 - medio 2015

Uitbreiding P+R Haren
Wegens succes is het P+R-terrein bij Haren uitgebreid met ruim vijfhonderd plaatsen.

5 mei - september 2015

Herewegviaduct
Het Herewegviaduct is opgeknapt in de zomer van 2015.

6 april - zomer 2015

Omgeving rotonde Laan Corpus den Hoorn
Ter verbetering van de doorstroming rondom het Martiniziekenhuis zijn diverse maatregelen getroffen.

7 2015 - 2016

Boterdiep, Bloemstraat en Kolendrift
Het riool is vervangen en het wegdek vernieuwd. Daarnaast zijn Boterdiep en Kolendrift heringericht.

8 2013 - 2015

Fietsroute plus Groningen Bedum
Tussen Groningen en Bedum is een Fietsroute Plus aangelegd. Dit is een extra breed en comfortabel fietspad.

9 zomer 2015

Rijksweg N360
De kruispunten zijn aangepakt en er is een keerlus voor bussen aangelegd.

10 september - december 2015

Oostersingel
De Oostersingel is heringericht om fietsverkeer en openbaar vervoer beter te faciliteren.

11 1e helft 2016

Westelijke ringweg
Het asfalt van de westelijke ringweg is vernieuwd rondom het viaduct over de Peizerweg.

12 2015 - begin 2016

Hoogwaardige OV-as van P+R Hoogkerk naar Hoofdstation Groningen
De busbaan op de Koeriersterweg is doorgetrokken tot aan het Emmaviaduct, parallel aan het spoor. Daarmee ontstaat een snelle busverbinding tussen P+R Hoogkerk en het Hoofdstation Groningen.

13 mei - augustus 2016

Verkeersmaatregelen Helpman
In het kader van de ombouw van de zuidelijke ringweg is de verkeerssituatie in Helpman/Coendersborg aangepast.

14 mei 2016 - november 2016

Aanpak rotonde Hoogkerk en kruising Eemsgolaan
Ten behoeve van het openbaar vervoer tussen Leek en Groningen wordt de doorstroming verbeterd op de rotondes bij Hoogkerk.

15 zomer 2016

Griffebrug
Er is groot onderhoud verricht aan de Griffebrug.

16 2011 - 2019

Bouwwerkzaamheden Forum en oostwand Grote Markt
Aan de oostkant van de Grote Markt komt het Groninger Forum. Dit zorgt voor bouwverkeer. Er wordt een overdekte fietsenstalling en een parkeergarage onder het gebouw aangelegd.

17 2015 - 2017

Kabels en leidingen Aanpak Ring Zuid
Op diverse plaatsen langs het traject worden kabels en leidingen verlegd ter voorbereiding op de ombouw van de zuidelijke ringweg.

18 2016 - 2017

Fietsroute Groningen-Ten Boer
Tussen Groningen en Ten Boer wordt een Fietsroute Plus aangelegd. Dit is een extra breed en comfortabel fietspad.

EN ROND GRONINGEN

19 tweede helft 2016

Kraneweg
De Kraneweg wordt gereconstrueerd.

20 2016 - 2018

Aanleg opstelterrein 'de Vork'
Het opstelterrein voor treinen aan de zuidzijde van het Hoofdstation Groningen wordt verplaatst naar de gemeente Haren.

21 2017 - medio 2017

UMCG-Noord/Bloemsingel
Aan de noordkant van het UMCG wordt een busknooppunt gerealiseerd.

22 1e helft 2017

Binnenstadsvisie westzijde
De herinrichting van de westzijde van de binnenstad maakt dit gebied veiliger en toegankelijker voor voetgangers en fietsers.

23 2017

Verbeteringen slimme fietsroute
De Slimme Route voor fietsers richting Zernike wordt aangepast en veiliger gemaakt.

24 2017

Fietspad langs noordelijke ringweg
Door de aanleg van dit fietspad worden de Fietsroutes Plus vanuit Winsum en Zuidhorn verbonden met de stedelijke routes en de Zernike Campus.

25 2017 - 2018

Fietspad langs spoorlijn Groningen – Sauwerd
Mede door de aanleg van dit fietspad ontstaan er rechtstreekse fietsverbindingen tussen de dorpen ten noorden van Groningen en tussen de noordwestelijke stadswijken.

26 2017 - 2021

Aanpak Ring Zuid
De zuidelijke ringweg gaat de komende jaren ingrijpend op de schop om de bereikbaarheid van stad en regio en de doorstroming op de weg te verbeteren. Meer informatie op pagina 7.

27 2017 - 2018

Helperzoomtunnel
In het verlengde van de Helper Brink komt een tunnel die Helpman en het Europapark met elkaar verbindt.

28 2017 - 2019

Onderdoorgang Paterswoldseweg
Vanaf 2019 rijdt op het traject Groningen-Leeuwarden elk uur een extra sneltrein. Daarom wordt de spoorwegovergang bij de Paterswoldseweg vervangen door een onderdoorgang.

29 2019 - 2021

Aanpak Hoofdstation
Het Hoofdstation Groningen krijgt meer sporen en perrons. Ook worden er nieuwe tunnels aangelegd voor voetgangers, fietsers en bussen en komt er een nieuwe ondergrondse fietsenstalling aan de zuidkant van de sporen.

30 2017 - 2018

Aanpassing sporen tussen Hoofdstation Groningen en opstelterrein 'de Vork'
Er komt een vierde spoor tussen het nieuwe station Groningen Europapark en Hoofdstation Groningen. Dat is nodig omdat er in de toekomst meer treinen gaan rijden.

31 2017 - 2018

Extra zijperron Europapark
Station Europapark krijgt een extra zijperron.

32 2016 -2017

Aanleg en uitbreiding P+R-terreinen
Bij Reitdiep en Meerstad komen P+R-terreinen en P+R Hoogkerk wordt uitgebreid. De uitbreiding van het aantal P+R-terreinen verbetert de bereikbaarheid van de stad.

33 vanaf 2016

Fietsroutes plus
De plannen voor een aantal Fietsroutes Plus, extra brede en comfortabele fietspaden tussen stad en regio, worden momenteel uitgewerkt. Het gaat om routes van en naar Haren (vanaf 2017), Winsum (vanaf 2018) en Leek (vanaf 2018).

34 2016/2017

Aanpak Diepenring
In combinatie met groot onderhoud wordt de diepenring heringericht.

35 2018 - 2020

Gerrit Krolbrug
De oude Gerrit Krolbrug wordt vervangen door een nieuwe brug.

36 medio 2017

Onderhoud A28
Het asfalt op de A28 wordt vernieuwd.

37 1e helft 2017

Aanpak rotondes Driebond
Er worden extra rijstroken aangelegd voor een betere doorstroming op de rotondes.

EVENEMENTENKALENDER GRONINGEN

VANAF 19 NOVEMBER IN HET GRONINGER MUSEUM: DE GROOTSTE RODIN-EXPOSITIE TOT NU TOE IN NEDERLAND. FOTO: © MUSÉE RODIN

19 NOVEMBER: INTOCHT SINTERKLAAS IN GRONINGEN

Ook dit jaar meren Sinterklaas en zijn pieten met de pakjesboot aan in de stad Groningen. Zaterdag 19 november is het weer zo ver. De Sint en zijn gevolg stomen vanaf het Reitdiep op naar de stad. De vloot van Sinterklaas bestaat uit zes schepen, voorafgegaan door de politie te water. Rond 13.30 uur meert de stoomboot aan bij roeivereniging De Hunze in de Zuiderhaven. Daar bestijgt Sint Nicolaas zijn schimmel en begint hij, gevolgd door een bonte stoet, aan een rijtoer door de stad. Die tocht eindigt op de Grote Markt, waar de Sint om 15.15 uur door de burgemeester wordt ontvangen. De route loopt langs de Praediniussingel, Westerhaven, A-straat, Brugstraat, Munnekeholm, Gedempte Zuiderdiep, Oosterstraat, Grote Markt, Kwinkenplein, Rode Weeshuisstraat, Oude Boteringestraat, Broerstraat, Oude Kijk in 't Jatstraat, Zwanestraat en eindigt op de Grote Markt.
WWW.SINTERKLAAS.GRONINGEN.NL OF WWW.FEESTINSTAD.NL

19 NOVEMBER TOT EN MET 30 APRIL 2017: RODIN IN GRONINGER MUSEUM

Het Groninger Museum is vanaf 19 november het decor van de grootste Rodin-expositie tot nu toe in Nederland: 'Rodin – Genius at Work'. Onder andere de bekendste werken van Rodin, De Denker en Balzac, zijn op de expositie te zien. Daarnaast zijn ruim 120 beelden, waaronder marmeren figuren, keramiek en gipsen en bronzen beelden, en 20 werken op papier in het museum te bewonderen. Elke vrijdagavond organiseert het Groninger Museum een extra programma rondom de tentoonstelling. Bekende Nederlanders als Erwin Olaf, Eric Corton, Jasper Krabbé en Dick Swaab spreken tijdens deze bijzondere avonden. Het Prins Claus Conservatorium speelt hierbij livemuziek geïnspireerd op Rodin.
WWW.GRONINGERMUSEUM.NL

Voor een uitgebreid overzicht van de evenementen kijkt u op de website van Uit Groningen: www.uit.groningen.nl.
Alle genoemde data en locaties zijn onder voorbehoud.

ER GAAT NIETS BOVEN GRONINGEN

26 NOVEMBER TOT 6 JANUARI: IJSBAAN OP DE GROTE MARKT

Vanaf 26 november kunnen jong en oud op de Grote Markt weer naar hartenlust zwieren en zwaaien op een ijsbaan van 12 bij 65 meter groot. Rondom het thema 'Frozen' wordt de Grote Markt omgetoverd tot een waar winterparadijs. Het plein wordt feestelijk verlicht en aangekleed. Grote obelisken en hoge zuilen zorgen voor een bijzondere sfeer. De ijsbaan komt te staan bij het gebouw van de VVV op de Grote Markt.

16 TOT EN MET 18 DECEMBER: WINTERWELVAART

Van vrijdag 16 tot en met zondag 18 december zijn de kades van de Lage en Hoge der A het decor van het gratis te bezoeken winterevenement WinterWelVaart. De kades liggen die dagen vol met historische, sfeervol verlichte schepen. Aan boord van de schepen kun je genieten van muziek, theater en kunst. Op de wal is een gezellige (kerst)markt, waar je terecht kunt voor lekkere hapjes en drankjes en leuke snuisterijen. WinterWelVaart doet ook dit jaar meerdere locaties in de provincie aan: Appingedam (10 december), Zoutkamp (10 en 11 december) en Winschoten (28 december). **WWW.WINTERWELVAART.NL**

11 TOT EN MET 14 JANUARI 2017: EUROSONIC NOORDERSLAG

Tijdens Eurosonic Noorderslag, van 11 tot en met 14 januari volgend jaar, is Groningen een paar dagen lang hét centrum van de muziekindustrie. Met de vele Europese acts die op het festival hun talenten laten zien, is Eurosonic het grootste showcasefestival van Europa. Elk jaar staat tijdens Eurosonic Noorderslag een ander land centraal en dit jaar is dat Portugal. Tijdens Eurosonic, op woensdag-, donderdag- en vrijdagavond, staat Groningen in het teken van nieuw Europees talent: de meest veelbelovende acts in hun thuisland, maar vaak nog onbekend buiten hun landsgrenzen. Zaterdagavond is het Noorderslag, dat helemaal in het teken staat van Nederlandse popmuziek.
WWW.EUROSONIC-NOORDERSLAG.NL

COLOFON

DEZE KRANT IS EEN UITGAVE VAN DE SAMENWERKINGSORGANISATIE GRONINGEN BEREIKBAAR. OOSTERSTRAAT 56A, 9711 NX GRONINGEN, **TELEFOON:** (050) 316 43 70, **E-MAIL:** INFO@GRONINGENBEREIKBAAR.NL, **WEBSITE:** WWW.GRONINGENBEREIKBAAR.NL. **EINDREDACTIE:** GRONINGEN BEREIKBAAR – **TEKST:** BROUWER COMMUNICEERT, PERSBUREAU TAMMELING, BENO HOFMAN, KIRSTEN NOYONS – **ONTWERP EN OPMAAK:** LA COMPAGNIE – **FOTO'S:** JEROEN VAN KOOTEN, SIESE VEENSTRA, RHC GRONINGER ARCHIEVEN, GEMEENTE GRONINGEN, PROVINCIE GRONINGEN, OV-BUREAU GRONINGEN DRENTHE, GRONINGEN BEREIKBAAR, AANPAK RING ZUID, COMBINATIE HEREPOORT, GRONINGER MUSEUM. **ILLUSTRATIES:** ALLES IN BEELD (MACHTELT DE VRIES), PROVINCIE GRONINGEN, GEMEENTE GRONINGEN, LA COMPAGNIE, VIA DRUPSTEEN, GRONINGEN SPOORZONE, TEAM A: POWERHOUSE COMPANY & DEZWARTEHOND. **OPLAGE:** 300.000 EXEMPLAREN – **DRUK EN VERSPREIDING:** NDC MEDIAGROEP